

О Вогонь Радн Орлної Радн

20

Хрнстос Рождається!

Скульптура М. Черешнівського

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

СЛАВІМ ЙОГО!

Начальному Пластунові

Старому Орлові

Сірим Орлам

Пластовому Братству

Сестричкам і Братчикам Виховникам

Пластовому Новацтву

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ОРЛИНИЙ КРУГ і ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

ГОТОВІСТЬ "ОРЛИНОГО КРУГА":

- Провідник: Сірий Орел ОРЕСТ /пл.сен.Орест Гаврилук/,
цілість справ, координація праці, вишкіл,
Колумбія, ЗДА
- Заст.Провідника: Сірий Орел ВЛОДКО /пл.сен.Володимир Слиж/
господарські справи. Нью Йорк, ЗДА.
- Писар: Сірий Орел НАДЯ /пл.сен.О.Н. Кулинич/,
реєстр, редакція "Вогню Орлиної Ради".
Нью Йорк, ЗДА.
- Члени: СТАРИЙ ОРЕЛ /пл.сен.Теодозій Самотулка/
Цюріх, Швейцарія
саме повернувся до ЗДА
- Сірий Орел ТИМІШ /пл.сен.Т.Білостоцький/,
веде видавництво ВОР.
Нью Йорк, ЗДА
- Сірий Орел МИКОЛА /пл.сен.М.Світуха/
Монреаль, Канада
- Сірий Орел ЛЮБКО /ст.пл.Л.Думановський/,
Буенос Аїрес, Аргентина
- Сірий Орел ДЕНИС /пл.сен.Д.Беднарський/
Ньюарк, ЗДА
- Сірий Орел ЮРА /ст.пл.Ю.Український/,
Елізабет, ЗДА
- Сірий Орел МІКО /пл.сен.Е.Грималюк/,
Філадельфія, ЗДА
- Сірий Орел МАРІЯН /ст.пл.О.Кравс/,
Сиракюз, ЗДА
- Сірий Орел ЄВГЕН /пл.сен.В.Кулинич/
Нью Йорк, ЗДА
- Сірий Орел НЕСТОР /ст.пл.Н.Базарко/
Нью Йорк, ЗДА
- Сірий Орел СТЕПАН /пл.сен.С.Ших/,
Лідс, Вел.Британія
- Сірий Орел РОМАН /пл.сен.Р.Копач/
Торонто, Канада

В О Г О Н Ї
О Р Л И Н О Ї Р А Д И

Ч: 20

20 К Р У Г Б Р А Т Ч И К І В і С Е С Т Р И Ч О К

З М І С Т :

Христос Раждається! Славім Його!

Готовість ОРЛИНОГО КРУГА

1. Що новацькі виховниці - виховники повинні знати:

Срібний ювілей вишкільної діяльності Орлиного Круга
Золотий ювілей новацького журналіка "ГОТУЙСЬ"
Що повинно бути в бібліотеці для новацьких виховників/-ць/
Що повинно бути в бібліотеці для НОВАЦТВА
Підготовка до праці з новацтвом - Сірий Орел Надя
Моделювання - Пл.сен. О. Манастирська
Камінчик "Рідного Слова" - Сестричка з табору "Великий Луг"
Зимовий спорт для новацтва - пл.сен. Е. Гойдиш
Про ковзання - Сестричка С.
Поради для переводження новацьких вмілостей - Сірий Орел Надя
Похвали в новацтві
Казка - зайняття зимою в домівці - Братчик Іринеї
Вечір казок і оповідань для новацтва - пл.сен. Е. Гойдиш
Ватра в домівці - Братчик Лисий

2. Що розказувати нашим новакам - новачкам:

Історичний календарець: Січень - Лютий - Березень
Перегляд потрібних виховних матеріалів
Малий посівальник - пл.сен. Е. Гойдиш
Свято Соборності України
Україна - /вірш/ - Петро Карпенко - Криниця
Щаслива Зустріч - А. Лотоцький
Тарасова Могила - Богдан Лепкий
На тобі, небоже, що мені негоже!
Чому синичка червоногруда /казочка/
Каштанний - П. Чубенко
Білка - П. Чубенко
Наша слава не поляже! - Братчик Тарас

3. З природознавчого записника:

Цікаві новини з природознавства
Початок зими - Вуйко Квак з Клівленду
Куни та тхори - Л. Б.

4. Куток гор:

Виклик
Ланцюжок

Міста й ріки
Сова
Ловці
Шпильки на шнурочка
Охорона замку

5. Розваги:

Загадки про зиму
Лебідь, щука й рак

6. Майстрування:

Як зложити м'ячик з паперу

7. Листування:

Конференція гніздових У.П.Н. - Ствердження конференції

Адреса Редакції:

Пл.сен. О.Н. КУЛИНИЧ
101 ST. MARKS PLACE
New York 9, New York
USA

Адреса Адміністрації:

Пл.сен. Леся ЮЗЕНІВ
273 East 3rd Street
New York 3, New York
USA

Printed in U. S. A.

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ ВИШКІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРЛИНОГО КРУГА.

За нами ще одне літо. Літо, що - як і кожного року - бачило організовані кадри новацьких виховників і виховниць у таборах при повненні важної і відповідальної, але як же приємної служби: виховної праці серед найменших членів Пласту. Серед гамору дівчорі, дзвінких пісень при ватрах і окликів захоплення серед бистрих новацьких гор. Літо це бачило ще одну подію, що пройшла без зайвого шуму, спокійно, та є не менше важливою. Цею подією було переведення на Пластовій оселі в Іст Четгем, ЗДА, 25-го Вишкільного Табору новацьких виховників.

В чому лежить важливість цього курсу? Чейже перейшов він, так само як і ряд інших, подібних вишкільних таборів-курсів. Чому ж ми ось тут вирізняємо цей саме курс і звертаємо на нього увагу загалом новацьких виховників?

Вага цього вишколу лежить у факті, що це вже двадцять п'ятий вишкільний курс, переведений Орлиним Кругом за час його існування. Це число "25" охоплює лише регулярні курси-вишколи, закінчення яких управнює до добуття ступенів новацьких виховників. Не вчисляємо в цю цифру цілої ряду коротко-тривалих підготовчих курсів, здебільшого локального характеру, переведених у різних пластових осередках Англії, Аргентини, ЗДА, Канади і Німеччини.

І так - 25-ий Вишкільний Табор новацьких виховників в Іст Четгем став срібним ювілеєм вишкільної діяльності Орлиного Круга. Кожний з нас, дорогі братчики й сестрички, може бути гордий з цього ювілею. Бо він вказує, що ми не спимо. Навпаки - організуємо регулярно вишкільні курси й табори, щоб набирати виховницького знання, добувати ступені новацьких виховників і щораз то успішніше працювати для добра української дівчорі.

На закінчення подаємо короткий перегляд відбух досі Вишкільних Таборів Новацьких Виховників:

1. Курс - відправа нов.вих. в Інгольштадті-Німеччина, 9-14.II. 1946. Командант: Старий Орел, учасників 17.
2. Курс - відправа нов.вих. у Швайнфурті-Німеччина, 15-17.IV. 1946. Командант: Старий Орел, учасників 20.
3. Курс - відправа нов.вих. у Ноймаркті-Німеччина, 20-22.V.46. Командант: Старий Орел.Учасників 14.
4. Курс - відправа нов.вих. у Новому Ульмі-Німеччина, 26-30.46. Кмдант: Старий Орел, учасників 66.
5. Курс - відправа нов.вих. у Корнбергу-Німеччина, 21-23.VIII. 1946 р. Команлант: Старий Орел, учасників 28.
6. Курс - відправа нов.вих. у Вайсенбургу, Німеччина, 26-28.XII. 1946. Командант: Старий Орел, учасників 23.
7. Курс - відправа нов.вих. у Міттенвальді, Німеччина 9-14.VII. 1947. Командант: Старий Орел, учасників 11.
8. II. Рада Орлиного Вогню в Авгзбурзі-Німеччина, 22-28.VIII. 1947. Командант - Старий Орел, учасників 21.
9. Курс - відправа нов.вих. в Інгольштадті-Німеччина, 21-15.XII. 1947. Командант - Старий Орел, учасників 12.

10. III. Рада Орлиного Вогню "Піднесення Пальця" в Регенсбурзі - Німеччина, 10-17. I. 1948, командант: Старий Орел, учасників 23.
11. Курс - відправа нов. вих. у Вангені-Німеччина, 12-21. II. 1948. Командант: Старий Орел, учасників 7.
12. Курс - відправа нов. вих. у Міттенвальді-Німеччина, 29. VII - 2. VIII. 1948. Командант: Старий Орел, учасників 11.
13. Курс - відправа нов. вих. в Оерель-Німеччина, 22-31. VIII. 48. Командант - Старий Орел. Учасників 18.
14. Курс - відправа нов. вих. у Міттенвальді, 16-21. III. 1949, командант: Старий Орел, учасників 10.
15. IV. Рада Орлиного Вогню у Міттенвальді-Німеччина, 30. V. - 8. VI. 1949. Командант: Старий Орел, учасників 12.
16. V. Рада Орлиного Вогню у Неровсбургу - ЗДА, 23-30. VI. 1951, Командант: Старий Орел, учасників 11.
17. VI. Рада Орлиного Вогню "Веселка" у Торонті- Канада, 23-30. VI. 1951, командант: Старий Орел, учасників 25.
18. VII. Рада Орлиного Вогню "Чумацький шлях" у Стетфорді-ЗДА, 10-16. VIII. 1952, командант: Старий Орел, учасників 34.
19. Вишкільний табір нов. вих. "Орлина ватра" в Іст Четгем-ЗДА, 12-16. VII. 1953, командант: Сірий Орел - Орест, учасників 22.
20. VIII Рада Орлиного Вогню "Жевріючий вуглик" на Новому Соколі, Баффало-ЗДА, 28. VIII-4. IX. 1954. Командант: Сірий Орел Орест, учасників 25.
21. IX. Рада Орлиного Вогню "Верховина" в Гохлянд-Німеччина, 25. 7. - 8. VIII. 1954. Командант: Старий Орел, учасників 26.
22. X. Рада Орлиного Вогню - 2-ий вишкіл діловодів новацьких з'єднань і нов. таборів в Іст Четгем-ЗДА, 9-10. 1955. Командант: Сірий Орел Микола. Учасників 9.
23. XI. Рада Орлиного Вогню - I-ий вишкіл II-ого ступеня нов. вих. у Бабилоні-ЗДА, 29. III-1. IV. 1956. Командант - Старий Орел, учасників 13.
24. XII. Рада Орлиного Вогню "Жар Ювілейної Ватри" на Пластовій Січі, Грефтон-Канада, 5-10. VIII. 1957. командант: Сірий Орел Міко. Учасників 21.
25. Вишкільний Табір нов. вих. "Срібна нитка" в Іст Четгем-ЗДА, командант: Сірий Орел Міко. Учасників 12.

Таким чином крізь вишкільні табори Орлиного Круга пройшло 491 новацьких виховників.

Сірий Орел ОРЕСТ

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ЖУРНАЛИКА "ГОТУЙСЬ"

У місяці грудні 1958 року вийшло друком п'ятдесяте число новацького журналика "ГОТУЙСЬ" Це подія, що її в новацькій ланці Українського Пластового Уладу не можна залишити без відмічення.

Від 1953 р. коли появилось перше число журналика "Г о т у й с ь" пластове новацтво збагатилось дуже, бо виховний журналик виповнював дотеперішню прогалину в роботі з новацтвом, коли пригадати, що тоді ми майже не мали інших дитячих журналів. Автім для юнаків - юначок - самітників, що не мали новацьких з'єднань Г о т у й с ь став одиноким зв'язковим новацького уладу. Не диво отже, що новацтво дійсно збагатилось великим дорібком, що його сьогодні представляє повних 50 чисел журналика "Г о т у й с ь".

Золотий ювілей "Г о т у й с ь" є одночасно особистим ювілеєм його редакторки пл.сен. Л е с і Х р а п л и в о ї, що з повною посвятою вклала свою душу в кожен рядок, кожне слово журналика, а її особиста творчість заповнює всі дотеперішні 50 чисел журналика незчислимими віршиками, казочками, оповіданнями - гутірочками, листуванням з дітьми, що навіяні такою любов'ю до України, країни походження батьків новачат, що самі вже народились і зросли поза нею, деколи не розуміють цього святого прив'язання їхніх батьків до рідної Батьківщини.

Коли з'ясувати собі як незадовільно в напрямі цього саме українського виховання діють школи, до яких учашають наші новачата, як теж затрачується майже зовсім виховне значення родинного дому, коли батьки запрацьовуються до нестями у змаганні досягти пересічного рівня зматеріялізованого американського стандарту життя, то не треба дивуватися оцим конфліктам, що назрівають, коли батьки з острахом замічують, що їх діти не хочуть говорити рідною мовою, часто вже навіть не моляться нею. Тому саме н о в а ц ь к е виховання таке важливе й багато батьків це відчуває, розуміє та підтримувало морально й матеріяльно потреби пластової організації, а в тому теж виховні журнали Пласту.

У 1958 р. коли адміністрацію ГОТУЙСЬ перебрало пластове підприємство Молоде Життя, "ГОТУЙСЬ" появлявся правильніше, а останньо збагатився формою, одержав гарну кольорову обгортку.

Від Орлиного Круга, Вогню Орлиної Ради та всіх Сестричок, і Братчиків новацьких виховників найширше поздоровляємо Редакцію "Г о т у й с ь", а особливе поздоровляємо редакторку пл.сен. Л е с ю Х р а п л и в у бажаючи дальших найкращих успіхів у важливій і відповідальній праці за душу української дитини.

З приємністю теж відзначуємо появу нової книжечки пл.сен. Л е с і Х р а п л и в о ї п.н.

"В І Т Е Р З У К Р А Ї Н И"

низки оповідань і казок для дітей новацького віку, що саме виїшла друком. Ці оповідання саме призначені для пластового новацтва, простосовані для виховного новацького методу та дитячого світосприймання і способу думання

Книжочка є багатим джерелом матеріялів для новацьких виховників, вчителів і тих батьків, що цікавляться вихованням їхніх дітей. Всім їм можемо цю книжечку гарячо поручити.

Що повинно бути в бібліотеці для новацьких виховників/ць/

Про потребу організування бібліотеки з допоміжними матеріалами для цього, щоб наші виховники могли тими матеріалами покористуватися мабуть не треба багато говорити. Все ж таки доволі часто стрічаємося зі запитом про список книжок, що їх повинні більші новацькі осередки придбати для своїх виховників. Йдемо цьому на зустріч і подаємо список допоміжних матеріалів і дитячої літератури. Беремо до уваги тільки найкращі видання.

Новацький правильник

Вогонь Орлиної Ради - числа від 1 - 19

Отрок - Т. Самотулки

Перші кроки - Леонід Бачинський

Записки Українського Пластуна чч: 4,5,6,7,10,11

Виховні матеріали для табору новачок /Будівничі Києва/

Матеріали для табору новачок

Матеріали для табору новачок ч.2.

Нове Підлюте /матеріали для табору новачок/

Дитячі журналики: Готуйсь - новацький виховний журнал

Мій Приятель

Веселка

Юні Друзі

/Треба подбати дістати старші річні журналики.

Майже кожне видавництво вишле вам минулорічні журналики/.

Історія України для дітей:

Пісня про князя Україну

Козаччина

Україна в неволі

сторінки "НАШИМ МАЛЯТАМ", що появляються в "Нашому Житті" вийшли теж друком як окремі книжечки: Весна, Літо, Осінь, Зима, Листочки й пласточки, Срібна зірка, Золоте павутиння, Веселий струмок, Проліски.

Україна земля моїх батьків

Звичаї нашого народу-О. Степовий

Український рік у народних звичаях - С.Килимник

Старі читання

Збірки казок, легенд, оповідань, віршів, загадок, гор, майстрування.

Лісові казочки - О.Іваненко

Гарфа Лелії - К.Малицька

Різдвяні троянди - М. Яців /Різдвяні легенди/

Вітрового батька торба - казки

Дванадцять казок - Андерсон

Коли ще звірі говорили - І.Франко - байки

Летючий корабель - Е.Данилович

Українські народні казки М.Лукиняненко

Меч і книга - В.Барагура /істор.оповідання/

Княжа слава - О. Лотоцький

Всі ці книжки можна дістати в:

Пластовому Підприємстві "МОЛОДЕ ЖИТТЯ"

в Адміністрації Вогню Орлиної Ради

в українських книгарнях

Замовлення можна також висилати через Редакцію В. О. Р.

ЩО ПОВИННО БУТИ В БІБЛІОТЕЦІ для НОВАЦТВА?

З черги список книжок, що їх повинна мати кожна бібліотечка для новацтва у наших новацьких осередках.

А/ Казки - байки: I. Для наймолодших дітей

В.Гренджа-Донський: Байка про козу та вовка
Пригоди зайчика

Наталя Забіла: Півник та курочка. Пригода з автобусом.
Хатинка на ялинці

Роман Завадович: Казка-вигадка смішна про ведмедя ласуна

Б.Герц: Пригоди качурика

І.Наріжна: Як Панас на узліссі кізку пас

М.Підгірянкa: Брисько, гуска і лисичка. Кравчиня Маруся.

Л.Полтава: Слон по Африці ходив

Юрій Сірий: Про горобця славного молодця

Д.Соловій: Звірячий зимовик.

Є.Яворівський: Казка дітям невеличка про курчатко та шуліку

Б/ Оповідання:

Вуйко Квак: Пригода з ведмедиком

О.Іваненко: Лісові казочки

Ю.Тищенко-Сірий: Світова мандрівка краплини води

В/ Збірки оповідачъ:

Віктор Цимбал: Сонечко

Г/ Сценки:

Ніна Мудрик: Гусеня

Н.Забіла: Півник та курочка

Роляник: Чорний Долько

Г/ Вірші:

К. Перелісна: Для малят про звірят. Ой хто там?

Л. Полтава: Лебеді

Ніна Мудрик-Мриц: Світанки й сумерки

II для дітей новацького віку /6-12/

А/ Казки-байки:

Андерсен: Дванадцять казок. Попелюшка.

Оскар Вайд: Велетень себелюб
Зоряний хлопчина

П.Вакуленко: Весела кукабара.

Я.Вільшенко: Швець копитко

Вітрового батька торба

Вільгельм Буш: Максим і Марко

Л.Глібів: Байки

Н.Забіла: Чарівна хустинка

Р.Завадович: Зимові царівни. Медовий Телесик. Переполох
Хлопці з зеленого бору.

Б.Лепкий: Казка про Ксеню і дванадцять місяців.

Корнієнко: Запорозький скарб

І.Франко: Коли ще звірі говорили.

Б/ Оповідання:

В.Барагура: Меч і книга

І.Боднарук: Кладка

В.Бандурак: Козацька дитина

М.Вовчок: Сестричка Мелася

Вуйко Влодко: Пригоди Юрчика Кучерявого

Б. Грінченко: Олеся
Р. Завадович: Сойка - Птукарка
М. Коцюбинський: Твори
Ф. Коківський: Слідами забутих предків
М. Погідний: Гетьманська булава
І. Савицька: Наша хатка
О. Цегельська: Петрусєва повість
Д. Чуб: Вовченя
Історія України.
Козаччина
Україна в неволі

Легенди: К. Малицька: Гарфа Леїлі
М. Яців: Різдвяні троянди

В/ Збірки оповідань, казок та віршів:

Б. Данилович: У дружньому колі
Привіт, Україно, Тобі!
І. Шугай: Івасик орлик
М. Юркевич: Весна, Літо, Осінь, Зима. Листочки й платочки.
Срібна зірка. Веселий струмок. Золоте павутиння. Пролісок

Г/ Сценки:

Р. Завадович: З святим Миколаєм світ об'їзджаяем
Кобзарєва гостина

Д/ Вірші:

Діма: Млячик - скачик
О. Лятуринська: Бєдрик
Н. Мудрик: Намистечко
С. Нагірна: Український декляматор для дітей і молоді
І. Савицька: Серце
Сніп /декляматор
Лєся Храплива: Іскри

III. Для дітей старшого новацького віку

А/ Казки:

Віра Вовк: Казки
І. Франко: Лис Микита

Б/ Оповідання:

/А. Лотоцький/ Вільгельм Тель
Я. Вільшенко: Чорнокнижник з Чорногори
Ф. Золотополець+І. Федів: Син України
Р. Кіплінг: Тіккі-тіккі-таві
О. Кобець: Христова ялинка
А. Лотоцький: Княжа слава
Н. Лівицька-Холодна: Шлях Вєлетня
Г. Д. Мукерджі: Пригоди хороброго голуба
С. Парфанович: У лісничівці
В. Переяславець: Пісня про княжу Україну
І. Петренко: Пригоди Юрка козака
Микола Погідний: Срібна гривна
Пригоди Езопа
Юрій Сірий: Україна - земля моїх батьків
О. Стешенко: Як Юрко подорожував на Дніпрові пороги
Фільгеленес: За вітчину
І. Франко: Абу Касимові капці. Захар Беркут. Оповідання
А. Чайковський: За сестрою. З татарської неволі. Козацька помста.
На уходах. Одарка.

Вірші: Роксана Вишневецька: Материнки

Сірий Орел Н а д я

Підготовка до праці з новацтвом.

Дорогий Братчику! Дорога Сестричко!

Сьогодні Тобі доручиле важливе діло: бути в п о р я д н и к о м, в п о р я д н и ц е ю новацького рою. Чи ти знаєш, що таке н о в а ц ь к и й р і й? Чи ти знаєш, що треба р о б и т и з новацьким роєм? П о д у м а й.

Є в нас два способи починати працю з новацтвом. Перший спосіб це прийти до домівки, подивитися на діти, посписувати ще раз їх імена на кусочку паперу, заспівати одну новацьку пісню з ними, забавитися в одну гру з ними. Це є н а й г і р ш и й спосіб праці з новацтвом. А ми знаємо, що який початок, така й праця вже і пізніше буде. Підуть сходини за сходинами такою ж втертою дорогою: перевірка приявности, відчитання з книжки якогось оповідання, відспівання пісні та одна забава.

Так звичайно починається праця з новацьким роєм, так вона й проводиться, а в висліді братчик чи сестричка попроварили рій 1-3 місяці покидають працю, бо знеохотились, не можуть чи просто не вміють дати собі ради з новацтвом. Вони не вміють собі порадити, не знають до кого звернутись про допомогу. А це саме дуже важливе, бо саме призначення бути впорядником не дає ще в м і н н я і з н а н н я бути добрим впорядником. Це знання само не приходить його треба здобувати.

Є ще д р у г и й спосіб як започатковувати працю з новацтвом і я постараюся в цій гутірці пояснити його, щоб впорядники не мали труднощів у праці з новацтвом.

Ото ж, якщо маємо перебрати новацький рій треба нам познайомитися з новацьким правильником. Ми знаємо, що юнацтво має свій правильник на якого основі проводить свою працю. Також новацтво має свій н о в а ц ь к и й п р а в и л ь н и к, в якому найдемо відповіді на багато наших питань в новацьких справах. В правильнику знайдемо вяснення яка ц і л ь новацьких сходин і що треба робити з новацьким роєм. Але, - сам правильник дає тільки нам лише н а п р я м н і, що треба робити, але не дає матеріялів як треба це робити. Тому нам треба постаратися про ті м а т е р і я л и на підставі яких зможемо цікаво приготувати кожні новацькі сходини, а відтак їх успішно - правильно провести з нашими новаками чи новачками. Де ж нам шукати за такими матеріялами?

Одним із джерел матеріялів для впорядників є ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ, журнал для новацьких виховників/-иць/, що появляється 3-4 рази в рік і подає короткі доклади на виховні теми для впорядників, гутірки та різні матеріяли /оповідання, вірші, пісні, забави й гри/, що їх можна використовувати в програмі новацьких сходин. Отже треба початкуючим впорядникам звернутись із проханням до проводу Гнізда, щоб дістати ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ. Але не легко буде відразу переглянути всіх 19 чисел журналу. Особливе треба пошукати число 15 в якому на 6. стороні є г у т і р к а для впорядників про новацькі сходини.

Ми знаємо як виглядають наші ю н а ц ь к і сходини. Але н о в а ц ь к і с х о д и н и є дещо відмінні від юнацьких. Якщо уважно прочитаємо гутірку з 15 числа В.О.Р. то ми запам'ятаємо чим відрізняються новацькі сходини від юнацьких. Ми мусимо з новаками переводити т і л ь к и Н О В А Ц ь К І сходини.

Ми знаємо яке є книговедення в юнацькому гуртку. В новацькому рої такого книговедення немає, воно є іншакше, більше просте. Є лише одна книга рою, в котру все вписується. Щоб ми знали як правильно має виглядати книга новацького рою, треба нам роздобути ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ число 17., де знайдемо зразки, за якими можемо завести правильну книгу рою, або поправити стару, якщо вона не була правильна.

Дальшою і найважливішою справою заки приступимо до праці з новацьким роєм буде **п л я н п р а ц і**, що його треба мати на 3-місячний час наперед і відразу приготувати собі й написати 4 програмки сходин з новацтвом на один місяць наперед. Як це зробити?

Новий впорядник/-ця/ рою повинні знати, що вони не є самі, що їм для допомоги та вказівок є старші новацькі діловоди. Передусім треба нам звернутися до **п л а с т у н а - п л а с т у ї н к и**, що перед нами провадили рій та запитати який вони мали плян праці та що з цього пляну перевели. Відтак треба нам піти до ГНІЗДОВОГО-ГНІЗДОВОЇ і цей плян переговорити і просити про вказівки про дальшу працю з роєм. Коли в нашому осередку немає ГНІЗДА тоді нам треба написати до Крайового РЕФЕРЕНТА чи Крайової РЕФЕРЕНТКИ новацтва і вони дадуть вказівки який є плян праці для рою і яку треба проводити програму. Якщо є готовий плян то треба нам його проводити, а якщо немає такого пляну то треба буде нам його виготовити, згідно з вказівками ГНІЗДОВОГО/-Ї/ чи Крайового РЕФЕРЕНТА/-ТКИ/ новацтва на 3 місяці наперед і на основі цього пляну випрацювати програмки занять принайменше на 4 сходин наперед.

Коли це все ми вже зробили тоді вже сміло можемо перебрати новацький рій і починати з ним працю, бо ми здобули початкове з н а н н я про ту новацьку працю. Наше знання будемо поширювати читанням журналу ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ, а відтак, як лише почуємо, що органішується **к у р с н о в а ц ь к и х в и х о в н и к і в / - ц ь /**, то треба нам зразу ж зголоситися. На такому курсі навчимося дуже багато і напевно після закінчення курсу звернемо увагу наскільки наша праця з новацтвом покращала і стала для нас легшою та приємнішою.

Затямте, що теперішнє новацтво буде скоро юнацтвом. Якщо ми будемо **д о б р и м и в и х о в н и к а м и / - ц я м и /** новацтва будемо мати новацтво, а за кілька років Український Пластовий Улад матиме **д о б р е ю н а ц т в о**. Ми пам'ятаємо про головні обов'язки пластунів: **БОГ - УКРАЇНА - ПОМІЧ ДРУГИМ**. Поможім українським дітям бути **д о б р и м и н о в а к а м и**, а самі будьмо **д о б р и м и в и х о в н и к а м и**.

Пл.Сен. О. МАНАСТИРСЬКА

М О Д Е Л Ю В А Н Н Я

Коли дитина може зачинати моделювати і який матеріал буде тут корисний?

Вже від хвилини коли дитина перестала брати в уста все, що має в руках можна давати їй матеріал з якого можна б формувати щонебудь, надавати "чомусь" характер. В самих початках, очевидно, воно буде тим матеріалом лише бавитися, маючи задоволення, що може в руках щось м'яти. В міру коли дитина стар-

ша, вона схоче надавати певну форму кускові плястеліни, її буде приємно, коли кусок глини чи плястеліни набере в її руках форми котика чи зайчика, її фантазія буде заспокоєна, а руки на щось придалися.

У віці 6 - 12 років дитина залюбки буде моделювати все, що бачить і підхопить дану форму краще не раз, чим старші. В тому віці дитяча увага на оточуючий світ зростає і дитина схоче виявити свої зацікавлення в певну форму, а друге що дитина цього віку любить навіть мати брудні руки тому матеріял не грає зовсім ролі.

Сам виховник не мусить бути артистом, але мусить розуміти душу дитини і якщо не зрозуміє її на початку, дитина буде мати відвагу продовжувати надалі моделювання простих, а відтак чимраз складніших форм. Дуже добрі висліді праці мали інструктори, котрі працювали з дітьми 8 року життя - не накладаючи їм своєї волі чи завваг, - час до часу можна лише піддавати думку.

Далі не треба зовсім дітям помагати, але виховник може, цілком не думаючи про це, щоб діти його наслідували, показати лише технічно як обходитися з даним матеріялом. Тут очевидно мусить виховник звернути увагу на систематичність в праці, переходити від простих форм до чимраз складніших, до більш ускладнених. Не треба бавитися в деталі і не робити дуже реалістичні форми, заховувати форми як найпростіші.

Моделювання може бути двояке: лчення окремих частин в цілість, або надавати кускові глини чи плястеліни форму пальцями. Більш вказаний другий спосіб бо тоді дитина дивиться на цілість відразу. Але навіть коли дитина починає моделювати від хвоста чи ніг то її треба залишити в спокою, нехай її фантазія працює.

Тут очевидно знова проявляться дитячі характери, більш смілі й відважні, а інші скромні і схочуть, щоб показати їм зацікавлення. Вони не будуть менше здібні, але схочуть, щоб звернути на них увагу. Виховник може піддати дитині думку в приятельський спосіб, не підкреслюючи свого знання забагато.

Треба нахилювати дітей, щоб вони обсервували свої домашні звірятка чи пташки. Виховник не повинен робити академічних викладів про це, котра частина у пса чи ката найбільша.

Діти люблять працювати групою н.пр. всі разом будуть моделювати звірятка до зоологічного парку, чи цирку, чи темою буде ферма і її жителі, чи казка. Вони може всі нараз схочуть робити слоника чи зайчика, але все-ж-таки праця кожного буде інакше виглядати.

Добре коли котрась дитина зуміє підхопити рух людини чи звірятка.

Найкращими критиками тут, очевидно, будуть самі діти, а наша ціль буде досягнена, коли ми зуміємо виявити подив до того, що дитина зробила, бо вона має сатисфакцію, що зробила щось сама, без нічийої помічі.

Дуже вдячні матеріяли до моделювання це плястеліна /для молодших/, глина і паперова маса Маса ця висихає на тверду субстанцію і буде довго тривати. З цієї маси можна моделювати звірятка, маски, карти /мапи/, фігурки до театру маріонеток /лялькового/, тощо. Тут дуже в пригоді стають всі старі папери і журнали. Примітивний спосіб уживання маси це: подерти часописи на дрібні куски, зробити клей з муки і зимної води, заварити на кухні - мачати папір в цей клей і обліплювати якусь річ н.пр. миску /перед тим покрити її товщом/ до певної

грубости і лишити її щоб цілком висохла. Коли висохне малювати красками й опісля шелякувати.

Едмонтонські пластуни робили на виставку дуже гарні маски, підставки, тарелі, миски, все з паперової маси. Також дуже гарні висліди я мала з моделювання в глині.

Серед нашої молоді є багато артистів, лише треба розбудити їх приспані талани. Наші виховники мають для цього найбільше поле до попису.

х х х

КАМІНЧИК "РІДНОГО СЛОВА"

Великою проблемою в нашій виховній праці є це, щоб діти говорили між собою українською мовою. Головно на таборах ми обсервуємо як чимраз тяжче дітям говорити рідною мовою і тому виховники змушені вживати різних способів, щоб домогтися від дітей, щоб вони говорили українською мовою в українському середовищі.

Ми кожного року стосували різні способи з більшим або меншим успіхом: давали хрестики, діти платили по 1 ¢ за вжите чуже слово і т.д.

У цьому році завели ми на пластовому - новацькому таборі станиці Шикаго на "Великому Лузі" так зв. "КАМІНЧИК РІДНОГО СЛОВА", який дав нам добрі висліди.

Як виглядав КАМІНЧИК "РІДНОГО СЛОВА"? Це був невеликий рівнораменний трикутник з бронзового фільцу, а на нім по середині сірою ниткою було вишите водняним стібом колісцячко. На відворотній сторені цього трикутника була пришита шпилька, щоб його можна було легко припинати і відчіпати.

При раннім святочнім наказі вияснилося новацтву значення камінчика "Рідного Слова". Після того командантка припняла його на блюзочку кожній новачці та заявила, що як лише котра скаже чуже слово, без огляду на те, чи це хтось завважив чи ні, вона має віддати камінчик сестричці. Тим самим вона не сміла носити того камінчика аж до наступного наказу.

Таким чином вираблялася у новачок чесність, бо вони мусіли віддати камінчик самі, хоч ніхто не чув, що вони вжили чужого слова. Дітям дуже залежало на тому, щоб вони могли як найдовше носити відзнаку камінчика "Рідного Слова" й тому вони вистерігалися уживати чужої мови.

При закінченні табору всі ті, що весь час задержали відзнаку камінчика "Рідного Слова" дістали в нагороду на святочному, пращальному наказі золоті відзнаки "камінчика РІДНОГО СЛОВА"; це були ті самі відзнаки перешиті золотою ниткою.

Вислід був дуже успішний. У перших днях багато новачок віддало камінчики, а після того з кожним днем число відданих камінчиків стало зменшуватись. Новачки мали за честь носити відзнаку камінчика, бо він був на грудях і кожний його бачив, а було їм прикро цей камінчик віддати і тому дуже старалися не вживати чужих слів. Зворушаючим було те, що хоч ніхто не завважив, що вони вживали чужого слова, віддавали чесно камінчики, хоч з болем серця.

Після табору я впровадила цю саму відзнаку камінчика "Рідного Слова" в домівці. Першого листопада на святочних сходинах дістали всі мої пластунки такий самий камінчик. Він буде так само, як на таборі зобов'язувати їх говорити між собою, в домі та до всіх українців лише рідною, українською мовою, а котра цього не додержить має прийти на чергові сходини без відзнаки камінчика на однострої.

Вислід буде хрестикований а при кінці року першуні будуть нагороджені.

Дорогі Пластові виховник/-ці/! Всі ми маємо великі труднощі з проблемою вживання чужої мови в українському середовищі нашими новачатами. Чи не випробувати нам способу, що його успішно проведемо в таборі на "Великому Лузі" в Шикаго. Попробуйте його у своєму новацькому гурті й подайте вислід до Вогню Орлиної Ради.

Справа переважлива, вона варта того, щоб для неї потрудитися.

МОВО РІДНА - СЛОВО РІДНЕ
ХТО ВАС ЗАБУВАЄ,
ТОЙ У ГРУДЯХ НЕ СЕРДЕНЬКО,
А ЛИШ КАМІНЬ МАЄ!

Г о т у й с ь

Сестричка з табору "Великий Луг"
Станиці в Шикаго

МОЖЛИВОСТІ ФІЗКУЛЬТУРНИХ ЗАНЯТЬ НОВАЦТВА ЗИМОЮ

Пл.сен. Е.ГОЙДИШ

Зимовий спорт для новацтва

Чи бачили ви, подружки й друзі, скільки радості в дітей викликає поява першого снігу. Пригадайте ваше дитинство.

Палуть, падають перші білі сніжинки, застелюють дороги, вулиці, поля. В чарівному танці кружляють у вечірньому блиску електричних ламп. Всюди біло, біло й на душі так якимось радісно, мило.

Чи бачили ви, як вибігають діти з хат, як с'яють їх очі, як червоніють зарум'янені личка від радості, як викрикують: сніг, сніг, сніг паде.... Пригляньтеся їх забавам тавикористайте цей природний гім до зимової забави, спорту в новацтві.

Довге сидження в школі без правильної руханки, перебування в задушливій, перегрітій зимою хаті, викликає в дітей природну потребу руху. Після скінчених шкільних занять якщо мешкають далеко то послугуються якимсь середником транспорту, якщо близько то і так не користають з довшого проходу. А в хаті не має місця на рух, навпаки, тут ворогом всякого руху є телевізія, що приковує їх на довгі години і так приходить час, коли вони йдуть спати. Так минають дні - тижні - місяці. Діти не є фізично заправлені, не мають достатньо потрібного їм руху, не мають гор, спорту, не є витривалі, не є загартовані /це дається дуже відчувати на літніх таборах/ до мандрівок. Вони скоро мучаться, знеохочуються, бо вони фізично відсталі, незаправлені, вони не розвиваються, навпаки нидіють.

Як організувати зимовий спорт для новацтва?

Це не легка справа, особливо для тих, що живуть у великих містах, де немає природних даних на зимові заняття з новачатами в природі. А все ж таки нехай це ва не відстрашує. При добрій волі все знайдеться терен для зимових проходів, прогулянок, совгання чи санкування.

К о б и л и ш у п а в с н і г! -

Заплянуйте прогулянку до парку, ліску. Назначіть день. Переведіть гутірку з новацтвом про зимові спорти. Повчіть про потребу руху на свіжому повітрі, про розвій м'язів, очищення легенів від задимленого міського повітря. Повчіть як треба вбратися на таку прогулянку: не затяжко, в легку, теплу вовняну одіж, непромакальне взуття. Виберіть день не дуже морозний, не надто вітристий, не гнігівцю. Повідоміть батьків, зажадайте письмової згоди батьків - і як все готове - вирушайте в дорогу.

Висідаєте з підземки - автобусу. До парку - ліску ще є кусень дороги. Йдете пішком - йдете організовано - в означеному напрямі. На дворі впав сніг. Ваш прохід має на меті не тільки сам прорух тіла, але хочете одночасно заобсервувати життя зимових птись, звірят. Ідуть вони пухким снігом, значить вони значать за собою сліди. Деревна покриті снігом, наче ватку. Час-до-часу затріпоче на гилці птиця, - затримається. Хто відгадає, що це за птичка, де живе, чим кормиться. Завважте домики на дервах? На що вони збудовані? Заохотите до будови таких домиків, де це тільки можливе біля житлових приміщень; пригадаєте новацький клич: "новак пам'ятає про звірів, птичок в зимі". В домівці є нагода перевести цілий ряд гутірок включно з практичним майструванням домика.

Ідете далі - сліди на снігу. Розпізнаєте сліди - звірів - птичок, - людей - в ході, в бігу, скоку. Новацтво обсервує ті сліди, запам'ятує - в домівці опише й нарисує сліди до стінної газетки. Під час проходу продумати, або використати знані на снігу забави: роблення снігової баби, легкі не форсовні гри бігом, тощо. Відтак відпочинок в теплій харчівні /всюди в парках є ресторан/, тут перекуска, чи як зимніше щось теплого напитися і відмарш домів.

К о в з а н н я. Багато новаків мають ковзи /лижви/ і ходять кудись окремо на ковзанку. Постарайтеся в зимову пору зробити це організовано й провести збірні прогулянки на ковзання. Перша передумова цього - виховник сам теж мусить їздити на ковзах, щоб бути зі своїми вихованками кожної хвилини. Напевно, коли проголосите таку збірну ковзарську прогулянку будете мати дуже багато зголошених. Тоді треба поділити ковзарів на групи. Для кожної групи треба мати окремого провідника - виховника. Бо одні будуть такі, що вміють вже самостійно їздити, інші тільки початківці, потребуватимуть допомоги й окремої опіки. Будуть теж такі, що мають дані вчитися вже технічній фігурній їзди, може є між нашими виховниками у вашому осередку хтось заавансований в ковзанні, щоби їм був помічним.

На ковзання не є доцільно вибиратися більшими групами, особливо в великих містах, бо це утруднює нагляд і контролю над новаками. Треба вибирати дні й години, в яких на ковзанці немає за багато людей. Підготовні заняття ковзання можна провести навіть теоретично в домівці. Старайтеся повчити новачат про правильну поставу, тримання тіла під час їзди, про правильні рухи - кроки ніг, а тих, що вже мають досвід можна вчити нетрудних кроків на леді, перекладанку правою, лівою ногами, вперед, назад, півлуки і т.д. Наймолодших треба навчити самостійно в'язати черевики, як зберігати совги, як поступати коли черевики стверднуть - тощо.

По скінченні занять їзди, відпочинок - теплий напиток - та відїзд до дому.

С а н к у в а н н я. Воно стало тут майже забути родом дитячого зимового спорту. Але де є для того можливості треба його привернути до нашої новацької діяльності.

Пошукайте й виберіть відповідний терен для санкування. Він повинен бути з лагідним з'їздом, подальше доріг, якими проїзджають заліз-

ниця або авта - автобуси, тощо. Якщо маємо в рої 10 членів, то треба 3 - 4 пари санок, залежне від їх довжини. Під час санкування треба звернути увагу на: а/ не перевтомити дітей, не дозволити бігти під гору, щоб вони не спітніли, або опієля коли спітніли, не стояли, не сідали й не клалися на землю покриту снігом; б/ не перетримувати дітей на одному місці стоячи, щоб не перемерзли й не простудилися.

На санкування добре вибиратися двома роями, заплянувати рід змагань в гарній, правильній та скорій їзді санками. Не треба забувати про а п т и ч к у, щоб навипадок якогось задрапання новаки могли теж виказати свою вмільсть з першої допомоги.

Після занять знову відпочинок в теплій кімнаті - правильне й рівномірне охолодження тіла, тепла їда чи напйток і поворот домів.

Д о т е м и з и м о в и х с п о р т і в

отримали ми ще д в і статті, що ними доповнюємо основні інформації, що їх подала пл.сен. Е. ГОЙДИШ. І так окрему статтю прислала нам:

Сестричка С.

П р о к о в з а н н я

Коли розпочинається ледяний сезон виховники повинні ковзання взяти в програму праці з новацтвом. Треба переговорити з батьками про потребу руху зимою для дітей на свіжому повітрі, про здоровий вплив ледяного спорту для дітей під справним оком інструктора, про кошти на справлення ковзів, відтк про оплати за ледовище. Та передусім треба представити користі, що їх мають діти з плекання ледяного спорту.

Новацтву треба звернути увагу ще в осені на вагу зимових спортив, підкреслюючи особливе ковзарську ділянку, як найбільш догідну пропонувати, щоб на уродини чи ім'янини, замість безвартісних забавок просили про дарунок к о в з і в. Власний заробіток чи одержані від батьків гроші треба дораджувати складати на оплату ледовища.

Виїзд на ковзання повинен бути для цілого гнізда, з Гніздовим та впорядниками/-цями/, що теж повинні їздити. На місці треба помогти новакам у виряді та вчити їх від перших кроків їзди, підчеркувати поступи, що їх новаки роблять вказувати на їх новацьку постасу та відношення у їзді до новаків, котрі роблять слабші поступи і т.д.

Часто з новаками приїздять автами їхні батьки, одні теж ковзаються інші приїздять, як глядачі. Тут є нагода для спільної виміни думок між батьками й виховниками, що створює співжиття в одній спільній пластовій родині.

На закінчення л е д я н о г о с е з о н у треба організувати пописову їзду новацтва в присутності батьків, пластового проводу даного осередка та знавців їзди, щоб вибрати першунів їзди на леді в цьому році.

Завваги для організаторів:

Вибирати все гарну, безпечну ледяну площу, коли штучний лід то на відкритому повітрі /не крите ледовище/. Коли площа освітлена кольоровими світлами з музикою це додає дитині певу спортову емоцію та багато самопочуття.

Вважаємо, що ледовище повинно бути відкрите, бо якраз цей спорт має метою відорвати дитину від дрімучого сидження у теплій, затишній кімнаті із книжкою в руках чи при сонному телевізійному апараті із сухою бараболею чи попкорном.

Рух на свіжому повітрі дасть дитині запас енергії на цілий тиждень для занять в школі та хаті.

Сірий Орел НАДЯ.

Поради для переводження новацьких вмілостей.

Скільки вмілостей здобули досі члени вашого рою? Чи маєте між своїми новами/-чками/ таких, що здобули більше чи 5 новацьких вмілостей?

Новачата люблять змагатися, бо вислідом цього є відзначка вмілости. Ви напевно бачили в одному з чисел ГОТУЙСЬ як гордо стояли три новачки, звернувшись до апарату, щоб всі бачили їх здобуті відзнаки вмілостей. Чи не було б вам приємно побачити в ГОТУЙСЬ світлину вашого рою, що гордиться своїми успіхами - здобутим великим числом новацьких вмілостей?

Ось які вмілості можна тепер переводити з вашими новачками:

Зимова вмілість для новаків "МОРОЗЕНКО".

Випробуйте її цієї зими, це саме зимова вмілість і хлопці нею захоплюються. Вона вимагає їзди на саночках, а чейже в кожній місцевості знайдеться парк з горбком з якого можна спускатися на саночках. Ця вмілість вимагає їзди на лещетах, або ковзах.

Вона дуже різноманітна. Одну третю частину вмілости переводиться на дворі, на снігу, а саме: їзда на санках, на лещетах або ковзах, ліплення снігового діда. Дві треті пляну вмілости переводиться в домівці. Казку про мороза знайдете в журналіку "ЮНІ ДРУЗІ" ч: 1/56 ст. 11, а пісню про ЛЮТИЙ на стор. 13. Вірші й оповідання про зиму знайдете у всіх читанках народніх шкіл та у всіх зимових числах /грудень, січень, лютий/ дитячих журналиків.

Перечитайте в правильнику вимоги вмілости МОРОЗЕНКО і побачите, що вони цікаві й легкі до переведення.

Вмілість "З Б И Р А Ч"

Довідайтеся про вимоги з ПРАВИЛЬНИКА. Найважливіше це зацікавити новачка збирати щонебудь, придержуючись однієї ділянки, утримувати збілочку в порядку і збирати поступово і впродовж певного окресленого часу. Новачок не може присісти на два дні, наклеїти цілу збірку до перевірки.

Але як зацікавити новачків? Треба їм дати приклад, треба показати кілька збірок, або декілька речей, що надаються на збирання їх в окрему збірку.

Що радити новачкам збирати? світлини чи рисунки церков, будинків, славних людей, авт, літаків кораблів, краєвидів зокреба будинки, краєвиди, славні постаті з України, тощо. Можна збирати різдвяні чи великодні картки-поштівки, види міст, тощо.

Можна збирати з п р и р о д о з н а в с т в а: засушені листки дерев, рослин, пера птахів, насіння рослин і дерев, мушлі, мінерали тощо.

Можна збирати підписи - автографи, малюнки, рисунки славних малярів, витинки з часописів і журналів, металеві та інші відзнаки утанов та організацій, світлини, поштові значки, книжечки і т.д.

Найкраще цю вмілість переводити так:

На перших сходинах пояснити, що це така вмілість ЗБИРАЧ, пояснити її, показати кілька збірок, порадити, що тепер можна збирати і хай самі новачки подумают, що хто із них захоче збирати і на чергові сходини нехай вже кожний із них принесе кілька зразків предметів, що він їх хоче збирати.

На д р у г и х сходинах, радше під кінець а то й після сходин /тому, що всі будуть збирачами/, перевірити хто, що приніс. Перевірити чи дані предмети надаються на новацьку збірку, порадьте як найкраще упорядкувати та удержувати дану збірку.

На ч е т в е р т і сходини новаки мають принести свої збірки вже упорядковані, або частинно упорядковані. Якщо новак збирає книжечки то брачик мусить зайти до нього до дому та перевірити, як він їх упорядкував.

На ш о с т і сходини новаки мають привести свої збірки вже вповні упорядковані та показати нові придбані речі.

На в о с ь м і сходини новаки принесуть впорядковані свої збірки та підписані й покажуть нові придбані речі.

Відтак ще д в а р а з и новаки мають принести свої збірки до перегляду і за кожним разом мають показати, що придбали нові речі до їхньої збірки. Після цього на збірці гнізда, коша або й станиці, обов'язково при співучасті батьків зробити виставу збірок, вибрати комісію, що оцінить чия збірка найкраща, найліпше упорядкована й найоригінальніша й торжественно вручити новакам відзнаки вмілости.

Не всіваки мусять здобути вмілість. Коли новак забуває приносити збірку до перевірки, тоді він відсуває тільки своє здобуття вмілости на пізніше. Новак мусить перейти вичислені перевірки, хоч може й повільнішому темпі. Замість 3 місяці новаки можуть ту вмілість здобувати аж 6 місяців.

З а в а г и: Не дозволяти новакові міняти свого заінтересування; свій вибір, що збирати може він міняти т і л ь к и о д и н раз. Хто часто захоче міняти своє зацікавлення, той ніколи жодної збірки не докінчить. Коли хтось загубив збірку, або збірка знищилася не з його вини, не карати, але коли хтось загубив чи знищив збірку навмисне чи через недбалість й лінивість, хай тоді починає наново. Не приспішувати вмілости, такі збірки, що вимагають довшого часу на збирання, як книжки, світлини, сваточні карточки, підписи вимагають терпеливості й витривалості в новака, що коли хоче мати гарну збірку то мусить її доповнювати навіть впродовж одного року й довше.

ПРО ІНШІ ВМІЛОСТІ в чергових числах. НАПИШІТЬ до РЕДАКЦІЇ В.О.Р. котрими вмілостями ви і ваші новаки зацікавлюються, тоді зможемо подати до цих вмілостей ще ближчі й вичерпні вияснення.

П О Х В А Л И в Н О В А Ц Т В І.

Новацький правильник передбачує на ст. 6. під точкою 5. п о х в а л и для новаків/-ок/. На жаль ці похвали чомусь не є у нас в моді. Новакам ніколи не дається похвал, чи може тому, що вважається всіх хлопців нечемними. Та чи воно правда? Вони рухливі, голосні й може непогамовані. Але заки кричати на них, чи карати треба передусім їх напоминати.

Рухливість новаків треба вихіснювати в рухливих грах, на прогуляках, змагах, їх голосність використати в співі, а непогамованість треба схопити гострими засоба дисципліни й приписами правил гор.

Якщо ж ми переконані, що поведінка новаків є така, що не заслуговують вони з огляду на неї на похвали то чи немає чогось

іншого, визначно позитивного за що можна б котромусь з новаків дати похвалу? Маємо н.пр. новака, що впродовж 3-ох, 6-ох місяців, а то й довше не пропустив ніодних сходин, - чи не заслуговує він на відмічення похвалою? Маємо новака, що за час новакування відбув аж 5 таборів, - чи він не заслужив на похвалу? Маємо новака, що в порівнанні зі своїми товариша в рої здобув найбільше новацьких вмілостей, - його можемо відмітити похвалою.

Маємо новаків, що залюбки помагають черговому в домівці навести порядок, складати крісла, тощо. Якщо вони це роблять часто й із власної охоти, пони повинні дістати похвалу. Причин до похвали можемо найти багато, треба їх виявляти й нотувати.

П о х в а л и це важливий виховний засіб в організації, що його не слід забувати а уважно й послідовно стосувати. Призначання похвал повинно відбуватися з нагоди збірок і їх переводити святочно. Цей хто надаватиме похвалу мусить мусить мати докладні інформації хто і за яке діло дістає похвалу. Коли вважаєте можливим то запросіть теж батьків тих новаків, що одержуватимуть похвалу. Інші новаки будуть старатись теж заслужити собі на похвали.

О т о ж н е з а б у в а й м о п р о п о х в а л и для наших новаків.

Б р а т ч и к І Р И Н Е Й

К а з к а - З а й н я т т я з и м о ю в д о м і в ц і .

Часто здається нам, що вести новацький рій чи гніздо зимою є важче й це пов'язане з численними проблемами в більшій мірі, як у весняних чи літніх місяцях. На ділі ведення виховної праці буде завжди нелегким, особливе коли ми не є до цього відповідно підготовані - вишколені й не маємо належної програми.

Дитина - новак/чка/ можуть знайти чар новакування як в домівці зимою так і на таборі, в природі літом. Суть речі в тому, щоб братчик чи сестричка потрапили розбудити в новачат цей чар новакування і знали як це зрєбити; бо наріть і найкращий табір зі своїм ліском, горами, потічком не зможе зробити цього самий собою, коли коли виховник - виховниця не зуміють навчити новачак розуміти й бачити це все ч а р і в н е, казкове, повне якоїсь може й незрозумілої - емоції.

О т о ж , поправді, завданням виховника/-ці/ є не лишень перемучитись через цілу зиму в пластовій домівці з громадкою 7-10 дітей, а пізніше з полегшою розпустити їх на різні табори і думати, що вони там найдуть і зрозуміють чар новакування. Навпаки, в зимових місяцях на зайняттях в домівці виховники мають нагоду не тільки підготувати новачтво до таборування серед природи, але саме заняттями в домівці розбудити їхню буйну фантазію і її відповідно вкерувувати в певні напрямки. В перші мірі в такому напрямку, де новак/-чка/ могли б думати про щось ім невідоме з піднесеною увагою, в очікуванні чогось нового, цікавого, доброго, бажаного й приємного, хоч може й в практичному житті безпосередньо не зовсім зрозумілого.

Коли ми отворимо в дитячих голівках віконечко фантазії тоді вони зачнуть самі думати творчо. Вони потрафлять у відомих

казках щось глибше, винести з них якесь значення, а не лише якийсь звичайний, незначучий об'єкт чи ситуацію.

Коли братчик чи сестричка розповідатимуть новака/-чкам/ у казці, що холодний ліс під вечір тихесенько гомонить пісеньку про дивні пригоди звірят, то опісля коли новачата справді найдуться у вечорі серед лісу на вогнику на таборі, то вони будуть чути якесь загадочне шепотіння в глибині лісу. Розвиток творчого думання дітей починається із фантазії, якою овіяне все довкілля дитини, цілий дитячий світ її ментальність і це дуже важливе в її пізнішому житті. Це буде підставою для пізнішого вміння розуміти життя, ситуації і відношення.

То ж бачимо, що зимове заняття з новачками має свою ціль і потребу. В великій частині в зимових місяцях новацьке виховання проводиться казками, гутірками, розповідями, бо для гор і забав, особливе рухливих немає в домівці місця, майстрування, якщо для нього не маємо відповідного матеріалу не притягне новаків до домівки. Коли ж новачки не будуть мати казок, що стимулювали б їхню уяву, тоді вони шукатимуть за іншими способами заспокоєння своєї дитячої цікавості, що її знаходять в "каміксас, спейс - і - суперменах, ковбойських фільмах" з телевізії.

З цього бачимо яке важливе значення казок у новакуванні. Очевидно, не кожна перша ліпша казка, чи прочитана розповідь є все вистарчаюча й найбільш відповідна, але якраз у тому завдання виховника підготувати це, що було б найвідповідніше для новаків/-ок/.

Пл.сен. Е. ГОЙДИШ

ВЕЧІР КАЗОК і ОПОВІДАНЬ для НОВАЦТВА

Ось перед нами довгі зимові вечорі - несприятлива погода на проходить. Новацькі виховники повинні призадуматися над цим, як урізномородити новацькі заняття.

Подумаймо над вечором **к а з о к** й **о п о в і д а н ь**. Казка - це важливий виховний чинник в житті й розвитку дитини. Вона розбуджує дитячу фантазію - уявний світ, побуджує до думання й дитячої творчості.

Діти радо слухають казок, вони часто уявляють себе в ролі героїв, чи героїнь даної казки або оповідання, вони радіють з їх успіхів та сумують з їх невдач.

На одних сходинках виховниця розказувала казку. Група новачок була досить велика около 80, а в кімнаті було доволі гамірно. Щоб привести їх до уваги, виховниця заповіла:

- Зараз мусить бути тихо - тихесенько. Чи ви чуєте як падають листочки, один - другий, - третій? Чи чуєте їх шелест? Вітер підхопив один із них і несе, несе далеко, далеко"...

В кімнаті зробилося тихо - ніхто не ворохнувся, а виховниця вела їх словами казки через поля застелені срібним павутинням бабиного літа, через гори, моря в країну див і пригод....

В очах слухачів відбивалися всі їх переживання. А коли казка скінчилася вони все ще сиділи тихо - неначе боялися сполошити ті дива, що їх бачив осінній листочок.

Діти люблять казки, що кінчаться щасливо. Менші діти за-

любки слухають змісту тих самих казок, хоч знають їх вже майже напам'ять. Часто коли виховниця хоче скоротити зміст казки сміливіші новачки поправляють її: "прошу сестрички, а то було так....."

Старше новацтво, а особливе хлопці люблять слухати пригодницькі оповідання, де вистують хлопці герої, лицарі, звірі - сміливі, що ведуть двобої з дикими племенами, іншими звірами-потворами чи злими людьми. Тут треба бути обережним в доборі таких оповідань чи казок, бо хлопці, наслухавшись таких пригод люблять наслідувати героїв і деколи використовують це на молодших і слабших.

Ми знаємо який великий і нехосенний вплив має телевізійна програма на уяву дитини, де часто жорстокі сцени повтарають малі недолітки та які це має виховні наслідки.

Казки чи оповідання повинні бути добирали до віку й зацікавлення дитини, вони повинні теж мати лагідний не жорстокий зміст, простий стиль, гарну, літературну українську мову. Їх треба розказувати напам'ять, а не відчитувати з книжки.

Героїчні вчинки повинні ґрунтуватися на етичних і моральних засадах, а їх зміст гідний наслідування. Герої оповідань повинні мати такі прикмети, які новак чи новачка могли б наслідувати - присвоювати.

Як нам забратися до такого вечора казок і оповідань?

1/ Перша за все потрібне до цього т л о, на якому має відбутися це заняття: - чиста, простора, тепла домівка, відповідно освітлена чи прикрашена. Декорація лісу - силуетки героїв - лицарів, звірів, князівен - квіток, - це все піднесе мистецьку вартість вечора. Новацтво під проводом виховників може само прикрашувати свою домівку.

2/ Добір казок. Багато казок й оповідань знайдете в "ГОТУЙСЬ", ВОГНІ ОРЛИНОЇ РАДИ, "ВЕСЕЛЦІ" у збірці І.Франка "Коли ще звірі говорили" та оповіданнях Марії Підгірянки, Н. Забілої й багато інших.

3/ Виконання. Якщо казки чи оповідання мають бути інсценізовані старатися зробити відповідні одяги - костюми. Багато строїв справляють батьки для дитячих забав - балів і їх переховують дома. Старатись довідатись про це й зібрати ці строї для цієї імпрези.

Вечір казок і оповідань дасть теж нагоду відкрити серед новацькими виховниками нові талани, тут маю на думці талан розказувати чітко й цікаво, як теж допоможе вишколювати ті талани. Бо розказувати казку чи оповідання для дітей не є л е г к о. Це прямо вроджений дар дехто каже, але кожний виховник-виховниця можуть його здобути, якщо будуть працювати над собою.

Вибираємо на вечір казки писані прозою або віршовані, веселі або поважного змісту. Можуть всі постаті виконувати виховники самі, або ще краще коли діти будуть відтворювати поодинокі постаті. Відповідно дібраний музичний супровід із пластинок, або коли хтось грає на якому-сь інструменті причиниться до піднесення настрою й гярного ефекту цього вечора.

Ми певні, що більше новацьких виховників/иць/ поцікавиться справою ближче, підготує і переведе такий вечір казок - оповідань у своєму осередку, а опісля вислідами своєї праці обмінюється із загалом новацьких виховників на сторінках Вогню Орлиної Ради.

В А Т Р А в Д О М І В Ц І

Щоб змінити одноманітність пластової установки в домівці різними виступами, рішено влаштувати в роковини Листопадового Зриву листопадову ватру в домівці. Наша домівка не є велика, ще й поділена для пластової молоді й батьків, що залюбки приходять у нас на пластові імпрези.

Домівку ми перестроїли на лісок. Постарали декілька /залежить кілько зміститься/ більших гілляк із барвистим осіннім листям, зеленим, червоним, жовтим. Деякі більші гілляки прикріпили до долівки немов дерева, інші уставили в кутах а меншим гіллям прибрали всі стіни. Ціла домівка прийняла вигляд ліску, підлогу теж притрусили листям, немов би воно попадало з дерев.

Посередині цього ж ліску збудовано стіжкову ватру зі сухих гілляк, під якою вмістили велику червону жарівку /300 в./ а в половині висоти ватри повісили другу червону меншу жарівку. Ті жарівки ми самі помалювали на червоно. З боку від ватри розбили шатро.

Програма була не така, як на сцені, а як при нашій ватрі. Діти поділені на 3 групи, одні сиділи на пеньку, інша на листю, деякі клячали інші стояли, творили дуже мальовничу картину, немов дійсної пластової ватри в ліску.

Свято почалося гуртовим співом "Гей у лузі..." В домівці стемніло, світло дає запалена ватра. Листопадова гутірка поділена, не один доповідач із предовгим, "річевим" докладом, а розповідають братчики й сестрички, коротко, безпосередно, як на сходинах. Їхня гутірка у відповідних місцях переплетана гуртовим співом стрілецьких пісень й відповідними віршами.

Ватра тривала около години й згідно висловів батьків, була дуже вдатна. Спосіб її переведення, з участю в її переведенні всіх дітей, без сумніву залишив тривкий слід у вихованні дітей, а устроєння декоративне цілості дуже гарно віддавало настрій Листопаду.

Братчий ЛИСИЙ

Щ О Р О З К А З У В А Т И нашим НОВАКАМ - НОВАЧКАМ:

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ

СІЧЕНЬ:

3. 1919. Ухвала УНРади в Станиславові про об'єднання Зах. Укр. Нар. Республіки з УНР в Києві
14. 1649. В'їзд Б.Хмельницького до Києва
21. 1803. Помер останній гетьман України Кирило Розумовський
1919. З'їзд делегатів Закарпаття в Хусті рішив приєднати Срібну Землю до Соборної України
22. 1919. Торжественне проголошення з'єдинення всіх земель України в одну Соборну, Суверенну УНР в Києві
29. 1918. Бій під Крутами

ЛЮТИЙ:

5. 1919. Найвища Рада в Парижі присилає франц.ген.Бартелемі з метою припинення української-польської війни на Зах. Україні.
26. 1871. Народилася Леся Українка
28. 1919. Уряд ЗУНР відкинув проєкт замирення ген.Бартелемі, що місто Львів і нафтовий район залишав полякам

БЕРЕЗЕНЬ:

3. 1827. Народився байкар Леонід Глібів
4. 1861. Знесення кріпацтва на Україні
5. 1950. Помер гол.командант УПА ген. Тарас Чупринка
9. 1814. Народився Тарас Шевченко
10. 1861. Помер Тарас Шевченко
15. 1939. Проголошення самостійности Карпатської України
20. 1932. Народився гетьман Іван Мазепа
22. 1842. Народився композитор Микола Лисенко

--:--:--:--:--:--:--:--:--:--

ПЕРЕГЛЯД ПОТРІБНИХ ВИХОВНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Дуже приходитьсья нам чути жалі виховників про НЕДОСТАЧУ виховних матеріялів. Здавалося б, що в нас немає дитячої літератури, журналиків, тим часом ті, що нарікають або нічого не знають про дитячу літературу або за ліниві, щоб нею поцікавитися. Ми маємо тепер вже доволі поважну кількість дитячих книжечок і журналиків, що з них виховники новацтва мусять користати.

Для допомоги виховникам і виховницям подаємо обширний спис матеріялів з поданням джерела, де його можна найти. Після назви журналика подаємо число/рік видання і сторінку.

Коли Вам потрібно оповідання, віршиків чи пісень зі зимовою тематикою шікайте їх в журналіках за СІЧЕНЬ, ЛЮТИЙ і БЕРЕЗЕНЬ, в них буде багато цікавого, що буде можна вихіснувати до зимових програм та до вмілости "МОРОЗЕНКО" для новаків.

Майстрування: як збудувати хатку для пташків на зиму, **найдете** в "ГОТУЙСЬ" 1/55 ст.12-13.

Р І З Д В Я Н І С В Я Т А:

В і р ш і: Різдвяна свічечка - Ніни Мудрик, Готуйсь 1/55 ст.1.
Що діється в різдвяну ніч, сестичка Леся, Готуйсь 1/55 ст.10.

Батько рік і його сини, Роман Завадович, Веселка 1/58 ст.10.

Оповідання: Новорічні посівальники, Веселка 1/55 ст.7.

Різдвяні оповідання І.Савицька, Мій приятель 1/57 ст.4.

Йордан у Львові - В.М., Мій Приятель 1/57 ст.5.

Різдвяна пригода о.д-р Б.Курилас ЧНІ, Мій Приятель
12/57 ст.11, і 1/58 ст.6.

Різдво князя Осьмомисла, Юні Друзі 1/57 ст.9.

С ц е н к и: У різдвяну ніч, Готуйсь 1/55 ст.2.

Ходім до Ісуса - І.Волянський, Готуйсь 1/58 ст.2.

Різдво - Сестричка Леся, Готуйсь 1/55 ст.11.

Л е г е н д и: Вино в криниці, Готуйсь 1/55 ст.11.

Різдвяна легенда - Сірій Орел Орест, Готуйсь 1/57, ст.2.

Звідки взялася ялинка - Л.Тауридзька, Готуйсь 1/57, ст.2.

Біфана - Н.Карпевич, Веселка 1/56 ст.6.

Дерев'яні черевички - І.Савицька, Мій Приятель 1/56 ст.7.

Про Лесю Українку:

В і р ш і: Літо краснеє - Л.Українка, Готуйсь 2/55 ст.1.

Вечірня година - " " 2/56 ст.1.

Оповідання: Про малу дівчинку ..., Веселка 2/55, ст.2.

Біда навчить, Веселка 2/55 ст.3.

З дитячих років Л.Українки, Веселка 2/56 ст.3.

С ц е н к а: Дитяча вистава - Сестр.Леся, Готуйсь 2/57, ст.2.

Про Тараса Шевченка:

В і р ш і: Поклім Тарасові - Р.Завадович, Готуйсь 3/55, ст.3.

В роковини Шевченка - Л.Українка, Юні Друзі 2/58, ст.7.

Оповідання: Мандрівка до залізних стовпів, Готуйсь 3/58 ст.2.

Борець за правду і волю - Б.Данилович, Веселка 3/55, ст.2.

Пташки в коробці - М.Маморський, Веселка 3/55 ст.5.

Тарас Шевченко - О.С.Семчук, Мій Приятель 3/57, ст.3.

Тарас у дяка, Юні Друзі 2/56 ст.2.

С ц е н к и: Новацьке свято Т.Шевченка, Готуйсь 3/55

Прощай Кмрилівко - Р.Завадович, Веселка 3/57, ст.5

Про Карпатську Україну:

Оповідання: Що я знаю про Карпатську Україну, Готуйсь 3/55 ст.4.

Листи з України, Готуйсь 3/56 ст.2.

Тарасик - Л.Храплика, Готуйсь 3/57, ст.2.

Про Тараса Чупринку:

в і р ш: Юрчик - Сестр. Леся, Готуйсь 3/58, ст.8.

оповідання: Хоробрий генерал - Дядько Андрій, Юні Друзі 1/55 ст.5.

Генера Т.Чупринка, Мій Приятель 3/56 ст.6.

Всі ті журналчики й книжечки повинні бути у вашій новацькій бібліотеці, з яких легко відшукати поодинокі віршики, оповідання, сценки - тощо.

Про бібліотечку ланки новацьких виховників пишемо на іншому місці. Всі відповідальні за підготовку новацьких виховників і виховниць повинні подбати про те, щоби така збірка матеріалів існувала в кожному пластовому з'єднанні новацьких виховників.

Пл.сен. Е.ГОЙДИШ

МАЛИЙ ПОСІВАЛЬНИК

Добре снігом мело, як малий Степан вийшов з дідуневої хати. Він тісніше загорнув на грудях не дуже теплу свитину, натягнув глибоко, аж на самі очі шапку й пустився дорогою на другий кінець села.

"Коби хоч не заспати завтра вранці", думав малий Степанко. Хто перший встане й піде посівати, той найбільше горіхів, яблук та й може ще грошей від знайомих дістане

Степанко підскакуючи весело біз проти снігової завії і раз-у-раз повтаряв те, що дідусь навчив:

Сію - сію, посіваю
З Новим Роком поздоровляю!

Вчора в школі заборонили йти посівати на Новий Рік. "Не треба людям докучати, казав учитель", бо вечором і так всі тебе побачать, як зійдуть в залі Сільської Управи зустрічати новий рік та подякувати за щасливо прожитий рік в Радянській Україні..." Але хлопці змовилися: "Підемо всі".

Не спалося добре Степанкові. Він дивився крізь вікно на дорогу чи не побачить хлопців, що біжать посівати - повтаряв те, що дідусь навчив - укладав плян куди й до кого йти - аж сон прийшов і Степанко заснув.

За стіною злопотав півень крилами. Степанко збудився. Він зісунувся тихосенько з ліжка. В хаті було зовсім темно. Він всадив худі ноженята у великі чоботи, перевісив через плечі торбину й вибіг з хати.

Серце билося йому зі зворушення, коли постукав у перші двері ...

- Хто там? - заспаний голос спитав з глибини хати.

- Це я, Степанко.

Відчинилися двері, блимнула нафтова лампа. Степанко скинув шапку, поклонився, сягнув рукою до кишені набрав повну жменю зерна і посіяв по хаті.

Сію - сію, посіваю
З Новим Роком поздоровляю.
На щастя, на здоров'я, на цей Новий Рік,
Щоб уродилось жито - пшениця,
А коням обрік.
Коноплі під стелю, на велику кузелю.
Будьте здорові з Новим Роком
Та святим Василієм.

- Дай Боже, синочку, щоб уродилось збіжжя та щоб наше було, так як колись, а ось тобі горіхів і яблук троха. Заховали ми від тих ненаситних глибоко в коморі, щоб для колядників і посівальників було. А як там на селі - спокійно?

- Спокійно, тіточко.

- Бережись, синочку, бережись.

Степанко вибіг з хати. На селі починали запалюватись у хатах світла, хлопці, як чорні мурашки бігали від хати до хати. Чути було скрипіт воріт і стукання в двері. Стапкові починала тяжіти торба, в великих його чоботах дзвонили дрібні гроші.

З-за вугла одної хати вибіг Михась, ровесник і сусід Степанка, він минаючи Степанка спитався:

- А ти куди тепер підеш?

- Під ліс, відповів Степанко.

- Там нічого не дають, сказав Михась.

- То й не треба вже мені, я тільки так побажати забіжу.

Степанко спинився перед самотньою хатою біля ліску. Він постукав, але ніхто не відповідав. Постукав вдруге, тоді піднеслася заслона й у вікні з'явилась висока постать.

- Хто там?

- Це я, Степанко зі села.

Відчинилися двері і малий посівальник станув посеред хати й почав віншувати.

- Дякую тобі, що зайшов, не поминув моєї хати. Але що -ж я тобі, синочку дам ... коли в мене все забрали. Колись як господар жив і мій син Андрій був зі мною, весело тоді було в нас ...

- А де ж ваш Василь, тіточко?

- Там пішов, де ваш Василь. Але то вже може недовго, синочку, недовго Коби хоч до весни мені діждати

Схилена постать подалася до комори. Степанко оглянувся по хаті, було холодно, пусто й дуже вбого. Степанко глянув на свою торбину повну повну бубликів, періжків, медяних коржиків, горіхів і яблук.

Залишу це - нехай також і в цій хаті будуть свята, подумав. Він поспішно висипав все те на застелений скатертю стіл, що тільки мав у торбині й стану в дверях.

- Бувайте здорові, тіточко, я біжу далі посівати.

Степанко вибіг з хати. На дворі почало розвиднятися, - робився день.

Щасливий вертався Степанко до дому, дуже щасливий.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Пояснити новакам про звичаї нашого народу в зв'язку зі святами Христового Різдва, Нового Року й Йордану.

Святий вечір, просфора, дідух, колядники

Посівання на Новий Рік

Свячення води на Йорданські свята, кроплення хати свяченою водою, щедрівки.

ХРИСТОС РОДИВСЯ * СЛАВТЕ ЙОГО

СВЯТО СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ 22.І.1919 Р.

Після 1-шої світової війни, що тривала від 1914 до 1918 років перестали існувати великі імперії в Європі. Першим упав російський царат вже в 1917 р., відтак цісарська Австрія в 1918 р., а вкінці теж і цісарство Німеччини.

Після упадку цорської Росії Україна визволилася і стала вільною, незалежною державою. Проголошення самостійности України відбулося дня 22 січня 1918 року, дуже врочисто й маніфестично. В тому дні в Києві зранку вже гучно лунали дзвони з веж 15-банного собору св. Софії. На великий софійський майдан сходилися люди, що заповнили весь велитенський майдан і ближчі вулиці. З собору вийшло ведичнім походом духовенство й відправило святочний молебен. Після цього все стихло, а гучний голос зачитав маніфест уряду Української Народної Республіки:

"... НАРОДЕ УКРАЇНИ! ТВОЮ СИЛОЮ, ВОЛЕЮ і СЛОВОМ, УТВОРИЛАСЯ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ В І Л Ь Н А УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА. ЗДІЙСНИЛАСЯ ДАВНЯ МРІЯ ТВОЇХ БАТЬКІВ, БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ І ПРАВО ТРУДЯЧОГО НАРОДУ" А далше в маніфесті проголошувалось
ВІД НИНІ УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА СТАЄ САМОСТІЙНОЮ, СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ".

І знову повнозвучні дзвони Софійського собору сповіщали народ про велику подію.

Але молода Українська Держава не мала ще тоді могутньої військової сили і не витривала під натиском ворогів Української Самостійности. Червона Москва на сході, а Польща на заході розпочали затяжну війну.

Українське військо боронило рідню Батьківшину, в його перших рядах була українська молодь, що жертвуючи своє життя записувала своє ім'я золотими літерами на сторінках історії.

Падали жертви Героїв....

Тим часом українська армія зміцніла, народ повстав проти ворожих загарбників і відстояв золотoverхий Київ, а разом і волю України.

І тоді в рік гізніше, дня 22. січня 1919 року знов же на тому головному Софійському майдані, де посередині пишається велично пам'ятник гетьманові Богданові Хмельницькому зібралися непроглядні маси народу. Золотаво синіли прапори з Тризубами. Все навколо було прибране зеленню а на прикрашених стовпах видніли герби українських міст, князів, гетьманів.

В 10-ій годині ранку прибули військові частини всіх родів української армії і стали чотирокутником. З Софійського собору вийшло духовенство. Члени уряду, дипломатичний корпус представників чужих чержав, і сорок делегатів Західної Української Республіки усталилися всі на сходах пам'ятника - обеліску, побудованого напроти дзвіниці собору. Після молебня Голова Директорії оповістив народ про найважливіший акт в історії України - про ОБ'ЄДНАННЯ ГАЛИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ з УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНЬОЮ РЕСПУБЛІКОЮ. Після цього делегат Української Національної Ради в Західній Україні відчитав:

"... УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА, ВИКОНУЮЧИ ПРАВО САМО - ВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ПРОГОЛОШУЄ УРОЧИСТО З'ЄД-

НАННЯ З НИНІШНИМ ДНЕМ, З'ЄДНАННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ОДНУ, ОДНОЦІЛЬНУ, СУВЕРЕННУ
УКРАЇНСЬКУ НАРОДНЮ РЕСПУБЛІКУ".

Проголошення З'єднання Українських Земель відбулося 22. січня
1919 року, тобто рівно через рік, після проголошення самостій-
ности України.

Відчитання маніфесту З'єднання
Українських Земель в Українську Народню Республіку
22 січня 1919 р. в Києві

Петро Карпенко-Криниця

У К Р А Ї Н А

Є країна, що казкою сниться,
На дорогах скитальських ночей
І привабливим сонцем іскриться
У зіницях очей.

Є країна - одна, одинока,
Що, як стяг, пламеніє в імлі,
У степах, у пшениці високій,
І тополях - у кожному селі.

Є країна - зима в ній і спека
Чарівні, як і подих весни,
Та за нами далеко - далеко
Того краю міста і лани.

Є країна, що стогне роздєрта
У крові, - від села до села,
Для якої не шкодить і вмерти,
Щоб у щасті вона розвіла.

Є країна - чи знаєте всі ви?
Що вогненно гримить буруном,
Де колосяться райдужні ниви
І заводи гудуть над Дніпром.

УКРАЇНОЮ звать цю країну
І вона для нас більше, ніж рай
Бо отчизна то наша єдина,
Богом даний нам, рідний наш край.

А. Лотоцький

ЩАСЛИВА ЗУСТРІЧ

Ніде не почував себе Тарас такий самотній, як тут, у чужій московській столиці. Нераз здавалося йому, що Перербург придавлював його своїми густими мряками та високими, сірими будівлями. Тужив він заєдно за синім небом там - на далекій, любій Україні, за садочками біля біленьких хаток, тужив за своєю червоною калиною. Та часами спинювався він, мов зачарований, перед гарними палатами та перед статуями в Літному Саді і забував, що йде на роботу. Пильно вдивлявся він в ці різьби, немов бажав за-тямити кожніську їх риску.

І ось він знову в Літному Саді. Ввечері нікого довкруги нема. Усі статуї ніччю здавалися зовсім інакшими, як задня. Тарас добув кусок паперу й узявся рисувати одну статую.

Заглибився в роботу і про весь світ забув та не завважив, як до нього підійшов якийсь молодий чоловік. Аж почув голос:

- А що ти, хлопче, робиш?

Тарас стрепенувся і швидко сховав свій рисунок.

- Я? Нічого не роблю. Я йду на роботу та зупинився в саді. Та за хвиоину, глянувши на привітне лице незнайомого, додав:

- Я рисував.

- Покажи, що ти рисував? - попрохав незнайомий.

Несміло добув Тарас свій рисунок. Незнайомий поглянув на рисунок і привітно усміхнувся.

- Гарно, дуже гарно, - сказав він. - А часто ти заходиш сюди рисувати?

- Коли близько від місця роботи, то часто, а коли далеко, то під неділю.

- Ти вчишся малювати?

- Так, у маляра Ширяєва. Але то так і вчуся і не вчуся. Ширяєв посилає мене красити паркани, а часом малювати стіни в покоях, - додав сумно.

- А відкіля ти? - спитав ще незнайомий.

- Я з Вільшаної, відповів Тарас.

- З Вільшаної! З України! - закликав радісно незнайомий.

- То ми земляки!

Тепер і Тарас утішився.

- Прийди до мене в неділю! Ось тобі моя адреса. Питатимеш за малярем Іваном Сошенком.

Така була зустріч Шевченка з Сошенком. А вже після другого й третього побачення Сошенко немов прилип до Шевченка, полубив його, як рідного брата. І ця зустріч з Сошенком, українським малярем, рішила про дальшу долю Шевченка. Сошенко шире занявся нещасним земляком, кріпацьким сином. Познайомив його зі своїм вчителем Брюловим, а цей з іншими визначними людьми. Всі вони всіми силами старалися, щоб талановитий юнак міг учитися в перербурзькій малярській академії. Перш усього подбали про гроші, на викуп Шевченка з кріпацтва. А це було важне, бо кріпаків не допускали до вищих шкіл. Щоб роздобути гроші Брюлов намалював портрет славного тоді поета Жуковського і продав його. За ці гроші купили Тарасові волю. Тепер уже міг він учитися в Академії та стати мистцем - малярем.

Так одна щаслива зустріч рішила про долю Шевченка і відкрила йому шлях з кріпацтва до волі й науки.

Богдан Лепкий

ТАРАСОВА МОГИЛА

Над Дніпром могила,
З вітром говорила:
"Не забудьте, кого то я
Для вас схоронила!

Славу України
Зберіг від руїни,
Як гураган віщим словом
Прогнав чорні тіни.

Це не князь могутий,
На Дніпровій кручі,
Замкнув очі утомлені
З походу ідучи.

Був тим сонцем, діти,
Що в темряві світить,
Научив нас, що кохати
Й чого нам хотіти.

Не козак хоробрий,
В кожному бою добрий,
Не архирей, не затворник,
Чернець преподобний.

Хоч замкнув повіки,
Житиме во віки,
Поки ллються в Чорне море
Українські ріки.

А співак найбільший
І найсміливіший,
Що всю красу України
Перелив і вірші.

Бо він на сторожі
Поклав слова Божі,
Не страшні вже для нас тепер,
Удари ворожі.

Над Дніпром могила
З вітром говорила:
"Не забудьте, кого то я
Для вас схоронила?"

НА ТОБІ, НЕБОЖЕ, ЩО МЕНІ НЕ ГОЖЕ

В одному селі жив хлопчик, що звався Петрусь. Хлопці з цілого села були йому заздрісні, бо він кожного року мав нові санчата. Дивуватися немає чого, бо його батько був столяр і робив всякі вироби з дерева: меблі, вози, сани і санчата. Кожного року, як впав перший сніг, багато хлопців йшло до нього й купували собі гарні санки. Майже кожного дня після науки всі діти зі школи бігли до хати по санки та йшли на горб за село возитися.

Одного разу вчителька в школі казала написати задачу про це, як кожний школяр їздить на санках. Тоді встав сирота Микола і сказав, що йому важко буде написати цю задачу, бо він не має своїх санок і ніколи не їздить на санках. Всі діти подивилися на нього зі співчуттям і рішили, що він повинен мати свої санки. Учителька тоді сказала може б хто подарував йому свої старі санки. Діти сказали, що в Петруся є багато санок і може б він подарував одні.

Того дня, по науці, Микола пішов до Петруся. Петрусь поліз на стрих, де був склад різних виробів і вибрав одну пару санок для Миколи. Микола зараз же побіг зі санками на горбок, щоб попробувати їх. Та як тільки він сів на санки, вони поломилися. Микола почав плакати, а Петрусь почав сварити на него, що йому шкода щонебудь дарувати, бо він не вмів того шанувати. Микола боронився, що це вина санок, що вони самі поломилися. Петрусь був на нього злий і рішився із тими полوماتиним санками піти до батька.

Коли батько побачив поломані санки і заплаканого Миколу сказав, що такі старі санки, що їх дерево вже перегнило й спорохнявило дуже дегко поломляться і тому Микола не винен, а саме Петрусь, що дав йому найгірші санки, що були на стриху. Він дав Петрусеві науку, що як щось дарується, то треба дати найкращу річ, а не стару й нікому непотрібну.

Тоді батько пішов до майстерні і дав Миколі нові й найкращі санки.

/За Дзвіночком переказала Сестричка Надя/

ЧОМУ СИНІЧКА ЧЕРВОНОГРУДА?

/К а з о ч к а/

Давно-давно сніги замели одно село в Україні, глибокі сніги. Люди не могли знайти кременя, щоб викресати вогню. Вони позамика-лися в хатах і майже позамерзали.

В той час понад селом летіла сивогруда синичка. Вона так змерзла, що впала на вигін серед села. І якраз тоді з далекої півночі прибрив снігами білий медвідь. Він глянув на засипані снігом хати і закричав:

- Скоро всі люди тут замерзнуть, а я стану паном цієї землі! Синичка аж здригнулася, коли почувла ту медвежу погрозу.

- Ні, не буде цього! - сказала вона й піднялася в гору та полетіла на південь. Там найшла вона інше село, де саме на вигоні горіла ватра. Синичка загрілася, схопила з ватри горіючу галузку й полетіла назад. Своїми маленькими крильцями прикривала вона вогонь від вітру, щоб не загасився. Коли прилетіла в замерзле село, вигребла ніжками ямку в снігу та поклала в неї горючу галузку. Потім швиденько вишукала й принесла ще одну суху галузку і вже дві галузки запалахкотіли веселим вогнем.

- Гори, гори, вогнику, рятуй людей - промовляла синичка і метнулася за хмизом. Поки вона шукала хмизу, прийшов медвідь. Він побачив вогонь і почав його задмухувати.

- Гу, гу-гу! Задму, задму! - гудів він. І вогонь погас, тільки останні іскорки ще тліли. Як медвідь відійшов, прилетіла синичка. Вона принесла хмизу і своїми маленькими крильцями стала знову роздмухувати вогонь.

- Гори, гори, вогнику, рятуй людей - промовляла пташечка. Вогонь розгорівся і синичка полетіла за новими галузками.

Але медвідь прийшов знову. -Г-гу-гу! Задму, задму! - зловісно гудів він і став знову задмухувати і затоптувати вогонь. І вогонь погас. Зрадив медвідь і почвалав між хати подивитися, чи вже люди позамерзали. Заглядав у вікна й голосно ревів: - Гу, гу-гу! Тепер земля моя! Гу-гу!

В маленької синички завмерло серце, коли вона замість ватри, побачила тільки купку почорнілих галузок і попелу. Вона розпачливо кинулася розгортати галузки і попел. І ось, на самому дні, побачила маленьку іскорку. Синичка стала ще сильніше махати крильцями, щоб іскорка розгорілась. - Гори, гори, вогнику! Рятуй людей!

Але іскорка таки не розгорялась. У пташечки вже зовсім не стало сили, але вона далі роздмухувала іскорку, аж припадала до неї, хоч іскорка болюче пекла її в груди. На грудях у синички було дрібненьке й сухеньке пір'ячко. Воно загорілося від іскорки, стало жевріти. Від пір'ячка зажевріли галузки. Синичка ще дужче замахала крильцями, аж загорілося багато галузок. Незабаром серед вигону замерзлого села запалахкотіла ватра. Червоне світло вогню заграло на віконцях хат. Люди виглянули й побачили ватру. Повиходили з хат, брали палаючі галузки й розпалювали в хатах вогонь. А потім схопили палаючі головні й вигнали ними медведя.

- Геть від нас! Геть, до свого льодового царства! - кричали йому вслід. І медвідь тяжко чвалаючи, побрив снігами на північ.

Знеможену маленьку синичку знайшли люди біля ватри на снігу: Одна старенька бабуся забрала її до себе в хату. Синичка одужала й гарно співала про близьку весну. Але на грудях у неї залишилася від вогню червона пляма. І з того часу синичка - червоногруда!

П. Чубенко

КАШТАННИЙ

Береженого і Бог береже.

Зима розтрусилася білий пух по степах. Біліють степи, сади і хати. Край села у пухкому снігу стоять вишні. До вишень пригорнулася невелика хата, як біла курочка. Хлопець вийшов з хати і попрямував до воріт. Зобачивши його каштанний півень, з високим червоним гребенем, за джерготав йому вслід, ніби каже: "Ти куди, куд-куд-куди...?" Заджерготав і поважно ходив поміж курми. Його так і називали каштанний.

Хлопець ішов до річки ковзатися. На прощання він гукнув до півня: - Чого кричиш, Каштанний? Розчервонівся на морозі, як жар. Півень ще раз щось заджерготав, а хлопець вийшов у фіртку. Він любив каштанного півня. Півень дуже гарно й голосно як закукурікає, чути на все село.

Мати прочинила двері й напустила хлопця: - Ковзайся, Ніколо, та не баримся. Гляди, не провалися в ополонку.

Хлопчина прийшов до річки, прив'язав ковзани і весело зішов на зеленкувату кригу. Не довго він ковзався. Де взялася хуртовина, завіяла все снігом. Сніг ішов такий густий, що не стало видно ні села, ні річки. Хлопець чіплявся руками за беріг, за холобний обмерзлий очерет. Ухопився за колючу тернову гілку. Але марно, тільки долоні подряпав до крові. А хуртовина гнала його на ковзанах уперед і вперед.

Николі вдалося шугнути в закрут берега. Метелиця в закруті тихіше мела. Звідти хлопець виліз на беріг. Сніг летів густий-густий, наче ціла хмара білих метеликів. Вітер свистів об торішню суху лободу, що визирала з-під снігу. Чоботи вгрузали в сніг, важко йти. Хлопчина пішов у тому напрямку, де мало бути село. Замети стояли горами. Він уже не йшов, а повз по снігу, як маленька чорна комашка. Та й куди йти? Навколо снігове море. Гострий вітер морозом проймав Миколу. Хлопець подивився на сніжну постелю, сів у глибокий сніг і гірко заплакав.

А хуртовина крутить, сичить, заглушує плач. Хлопець змерз, почав труситися. Наплакавшись він подумав; Що ж далі? Не вже замерзну серед поля? Він надумав прислухатися, чи не почує де якого гомону. Аж ні. Сичить, сичить хуртовина ...

Так минуло багато часу. Аж ось хуртовина почала ушухати, - то загуде, то притихне. Чому ж не чути ніякого голосу? Хоч би мати озвалася, насварилася на нього, то напевно почув би її голос та знайшов би в якому напрямі йти до дому. Микола почав знову йти. І здивувався. У ту мить, коли метелиця стихла, він здалека почув знайомий голос. Так це дзвінкий і теплий голос Каштанного: "Ку-ку-рі-ку!..." - Чи не вчулося- подумав Микола та потішав себе: "То Каштанний кличе мене. Він знає, що я тут. Він бачив, як я виходив, ще заджерготав щось по своєму, мабуть, щоб я не йшов до річки".

Хлопець щосили поспішав туди, де кликав його голос Каштанного півня. Минула ще хвилина й хлопець почув, як десь далеко гавкнула собака. - "Таки там в село попереду" - міркував Микола й останками сили йшов туди, де закукурікав Каштанний. Вже сутеніло, як Микола дістався до дому. Матір зустрів коло двору, вона йшла розшукувати його. А Каштанний не дочекався хлопця, уместився на сідалі, зажмурич червонясті очі й задрімав.

Мати аж сплеснула руками: "Я казала В таку хуртовину пішов...! Микола похнюпившись відповів: - "Я заблудив". А Каштанний, зачувши голос хлопця, заворушився на сідалі і проджерго-

тав: "Куд-куд-ди, хто, хто, то?" Потім заспокійливо проворкотав і заговк.

Микола коло пічки довго розтирав та грів замерзлі пальці, що зайшли в запарі.

Б І Л К А /Байка/

Зголодніла гава взимку,
Розшукала в лісі білку
І крізь сльози мовить стиха, -
"Порятуй мене від лиха,-
Їжі і крихіточки не маю,
На морозі замерзаю.

Білка гостеві сказала:
- Я давно про харч подбала,
По лісах ходила пішки
Та збирала все горішки.
Ти ж все літечко гуляла,
Чом харчів не назбирала.

Є й між людьми ледацюги,
Що живуть, як ті папуги;
Всеньке літо прогуляють,
В - зиму хліба позичають.

П. Чубенко

Братчик Тарас

НАША СЛАВА НЕ ПОЛЯЖЕ

На дворі почало сіріти. Перші проблиски денного світла продиралися крізь темний туман. З села виїхало вантажне авто і підскакуючи на українській полевій дорозі, погнало в напрямі повітового міста. Було це авто МВД - большевицької військової поліції, що спішило віддати в головну тюрму нових в'язнів.

В'язні були сковані, лежала з пов'язаними назад руками. Між ними були два українські хлопці, учні дев'ятої класи, арештовані большевиками за любов до України. На них видніли сліди побиття.

Ще п'ять днів тому вони, Степан і Михась, члени юнацького відділу УПА, виконували доручене їм завдання від улюбленого командира діда Явора. Пізнім вечором вони, як ішта їхніх товаришів, вийшли з темного лісу, щоб по селах розкидати летючки, що заперечували комуністичні брехливі вісті про це, що українські партизани втративши свого Командира Чупринку масово піддаються большевицькій владі.

В летючках написано: "В дев'яту роковину смерти нашого Командира ген. Тараса Чупринки-Тура, ми, члени Української Повстанської Армії, закликаємо вас всіх до спротиво московсько-комуністичному наїздникові!..... Слава Україні!

Але большевикам вдалось підглянути й арештувати Степана й Михася. Щоб відістати від них інформації про тих, хто дав їм наказ розкинути летючки, про членів їхньої чоти, про місце підпільної друкарні, били їх безупинно. Але хлопці не заломились. Слова Діда Явора: "За Матір Україну і вмерти не страшно!" - завжди були з ними.

Авто швидко їхало по дорозі. Тільки гуркіт мотору переривав думки хлопців. Через дірку в стіні авта Степан Степан завважив, що вони знаходяться серед буйного лісу. Думками був з дідом Явором ... Червоноармійці стихли. Почувалися неспокійно, боялися українського лісу, де завжди панував дух спротиву чужим окупантам. Дорога повернула вліво. Раптово авто спинило швидку їзду. Вартові повідбезпечували кріси й автомат. З їх голосної розмови в'язні зрозуміли, що на дорозі лежить велике, розвалене дерево.

Москалі заметушилися й з проклинами оглядалися довкруги. Із шоферки лейтенант наказав їм прочитисти дорогу й солдати відложивши зброю почалися брати до роботи. Несподівано понісся голосний український наказ:

« Руки вгору! - вилізти з авта! - Не рухати зброї!

Зпоза дерев і кущів висунулись численні дула автоматів і висунулись чорняві постаті побратимів - повстанців. Раптом опалились в їхню сторону кулі, але вони миттю припали до землі, а повстанські постріли зручно примусили замовчати лейтенанта, що приховав пістолем і стріляв, щоб не допустити повстанців до авта.

Побратими Вітер і Степ прискочили до авта й почали розв'язувати руки в'язнів. - "Внедовзі будете в безпеці", - сказали вони хлопцям, що раділи несподіваним рятунком. Коли при допомозі повстанців в'язні злізли з авта, коло солдатів були інші повстанці. Командир повстанців наказав: - Спалити авто! Потрібні речі забрати з собою! Солдатам дати нашу літературу й роззутих пустити!

Швидко загорілось авто облите безззиною. А ще швидше повстанці зникли в глибині лісу, а з ними визволені хлопці. Йшли вони не зупиняючись ні на хвилину. Командир наказав йти далше, щоб не здігнала їх ворожа погоня.

Вже почало сонце ховатись, як вони всі спинились. Командир повстанців покликав до себе Степана й Михася, похвалив їх за лицарську поведінку. Прощаючись з ними промовив:

- Про вас ми дізнались від діда Явора. Він буде дуже радіти вашим поворотом. Тепер, прощайте, мусимо розійтись, один із другів заведе вас до діда. Слава Україні!

Хлопці виструнчені попрощались з командиром і повстанцями, дякуючи їм за спасіння. Пішли далше з дві години. Раптом з-поза кущів висунулись дула автоматів.

- Стій! Хто йде?

- Свої.

- Кличка?

- Зігнутий явір!

- Йти далше! - промовив невидимий голос.

Хлопці знали вже, що знаходять в невеликому таборі свої чоти. Ось вже дід Явір скорою ходою прямує до них. Степан і Михась забули на свого повстанського провідника та побігли на зустріч улюбленому дідові.

- Ну, живі, здорові? Ходіть, все мені розкажіть!

З сльозами в очах слухав дід звітування про важкі переживання своїх юних бойовиків. Його віра кріпшала. Україна є непоборна, бо за неї не бояться вмирати й діти.

Клич зозулі дав знак, що час на молитву. Виструнчена чота молилась до Всевишнього про кращу долю - волю для Неньки України.

Боже великий, Блже єдиний,
Ти нам відвагу й силу дай,
Щоб ми зуміли в кожній хвилині
Життя віддати за Рідний Край!

Ц і к а в і н о в и н и з П Р И Р О Д О З Н А В С Т В А :

Чи знаєте, що маленька МУРАШКА може нести на собі личнку або інший тягар 10 - 15 разів тяжчий від тягару її власного тіла. Якщо б людина мала таку силу, то могла б піднести корову, вола або коня.

Чи знаєте, що в західній Африці живе найменша на світі антильопа. Вона висока всего на 10 цалів - /25 сантиметрів/, її називають королівська або карликовата антильопа. Вона має багато ворогів і тому вмiє добре втікати. Її скок удалечiнь 9 стiп /около 3 метри/ довгий.

Чи знаєте, що найбільший на світі ЛИЛИК /КАЖАН/, званий "літаючий лис" має більше як 4 стопи /около півтора метра/ довгі крила, коли їх розтягне. Його голова подібна до лисячої. Живе в Індії, в Австралії та на островах коло Азії.

Чи знаєте, що найшвидшим звірям на світі є ЧИТАГ з родини котів. Він біжить 70 миль на годину. Він є одинокий з котячої родини, що не може ховати своїх кігтів/ так як це роблять коти. Його лаби подібні до лаб собаки, бо мають кігті на верха.

Чи знаєте, що африканський СЛОН має такі великі вуха, як половина його висоти і тому його легко відрізнити від азійського слона, що має малі вуха.

Чи знаєте, що в Азії живе антильопа, якої роги змелені на порошок служать китайцям за медицину. Це лік є дуже дорогий і тому всі полюють на антильопи. Ті антильопи жили до недавна на українських степах, а люди звали їх СУГАНИ.

П о ч а т о к з и м и .

З кінцем листопада надходить зима. В лісі опали листя, стає ясніше. Починають приморозки. По першому морозі лише на дубах зісталися жовті, старі листки. Вони опалуть аж весною.

На кущах надibuємо темно-брунатні ягоди глоду і шипчини. Рябина ще красується своїми червоними китицями. Ягоди калини по морозі стають солодкими. Їм мороз не шкодить. Всі ці ягоди є поживою для пташат, які залишилися зимувати.

В Україні вже з кінцем листопаду замерзають ставки. Качки відлетіли. На бистрих водах ще можна побачити блукаючих старих качок і селезнів. Їм жаль покидати Рідні Сторони й летіти на чужину.

Чижики дивні пташата. Одні відлітають, а другі всю зиму перебувають з нами. Вони морозу не дуже бояться. Всю зиму тримаються свого лісу. На подвірях господарів появилися сороки. Прилітають подивитися чи не знайдеться щось з'їсти. Потрусять вони хвостиком і відлітають. Голосливі сойки тримаються лісу. Як почнуться сильні морози і прийде голод - сойки заглядають до якогось близького садку.

Мишва покинула поле й зимує в стодолах. В соломі чи в збіжжю, а найкраще в шпихлірах. Там тепло й пожива "під рукою".

Сови, сичі покидають ліс і зимують по селах і містах. Ласиці, куни й тхорі з початком зими переходять на "зимові квартири". Їм краще там де є кури й качки.

Жаб не чути. Вони залізли в мох, під коріння дерев або вирили собі ямки і там зимують. Ящірки й гадини роблять те саме, що й жаби. Вони можуть переносити великі морози. Жаби можуть зовсім замерзнути, а потім, з приходом тепла, відмерзнути й далі жити, наче нічого не сталося.

Ведмеді знайшли собі вигідну яму в недоступному місці або десь в печері, чи під вивернутим деревом і там засипляють. Час від часу, як стає троха тепліше, пригріє сонечко, вони виходять в ліс "погуляти". Може знайдуть щось перекусити. Вони мають запас товщу, назбираного ще в осені, як убло багато поживи. За зиму схуднуть.

Борсуки солодко сплять. Вони люблять вигідне спання і гарно уладжену "квартирку". Хом'яки зими не бояться. В їх норах є комори повні найкращого зерна. Як голодні, будяться, наїдяться зерна і знов лягають спати. Лилики або кажани як лише перестали літати різні мушки, познаходили собі затишні місця в дуплах дерев, на цвінцях церков, чи в руїнах замків. Вони причепилися задніми ногами, висять вділ головою, замотані в свої крила. Цілу зиму не будяться.

Білочки змінили свої футерка. Стали сірими. Шерсть у них пушиста й тепла - зимовий наділи кожушок. В їх дімочку тепло. Вхід до гнізда затулюють своїм пушистим хвостиком.

Горностаї мають біле футерко, лише кінець хвостика чорний. На це для прикраси. Лисиці в повній красі. Ті лиси, що не мають пархів, мають прегарне футро. Охотників на таке футро багато.

Як спаде сніг і на порошу вийдуть стрільці: уважайте зайчики, тхорі й лисиці! Вистріл і кінець вашого життя. Смерть чатує на вас на кожному кроці.

Куропатви тримають стада. Вони побіліли й у них вирости великі кігті, щоб гребати сніг і добувати поживу на землі, під травою.

Мухи, оси, джмелі, метели й жуки - всі на зимовому відпочинку. Їх не видно. Синички причіпаються до хат. Синички гарні й пожиточні пташата лазять по деревах, заглядають в кожний куток і шукають поживи. Там знайдуть хрущика, там личинку під корою, не погордують як дати їм крушинки хліба або зернята залиті товщем. Дуже вдячні, як дати їм покраяні куски м'яса або шкірки з солонинки. То для них найкращі торти.

Зиму треба числити з днем 22 грудня, коли є найдовша ніч.

Тут зима не така як у нас в Україні. Часом аж дивно, як в грудні ідуть ловити рибу. В Україні зима починається тоді, як впаде сніг, який лежить аж до весни.

Вуйко КВАК з Клівленду.

К у н и і т х о р и

В на землі невеликі хижі звірятка, що своєю прожорливістю, хитрістю та відвагою не уступають великим звірям. До них належать к у н и та т х о р и.

Куна невеличка, всього довга на пів ярда. Вона полює вночі. Лазить зручно по деревах і ловить пташат. Нападає на мишву, зайці й на кожну іншу звірину, навіть більшу за себе. Куна уміє добре плавати. Коли треба - кидається до води і нападає на водних щурів. Руйнує пташині гнізда, поїдає їх яєчка. Любить мід. Їсть вишні грушки та інші овочі. Нераз нападає на зайців і їх загризає.

Тхори, близько споріднені з кунями. Вони також дуже відважні звірята. В деяких країнах їх держать у неволі й привчають до полювання. Хоч тхор невеликий ростом але не боїться напасти на лиса, залазить в його нору й виганяє звідти.

Були випадки, що тхори нападали й на людей. В одному німецькому селі, на дорозі, за селом бавилися діти. Семилітній хлопчик носив на руках свого дволітнього братчика. Надоїло йому нямьчитися з дитиною, він посадив його на дорозі, близько рова, а сам пішов

збирати ягоди. Нараз з рову вискочив тхір і кинувся на дитину. Учепився за горло. Дитина почала кричати, брат кинувся на допомогу, а з рову вискочив другий тхір і кинувся на старшого братчика. На щастя на крик дітей прибігло двох селян, що близько працювали на полі й обох тхорів забили.

Щось подібного було й в місті Рига. Тхір вліз в кімнату, через діру в підлозі й кинувся на дитину, що спала в колисці та загриз її на смерть. Забили тхора, щойно тоді коли дитина вже не жила. Був випадок, що тхір напав навіть на дорослого пастуха. Розуміється, що пастух забив тхора, але з тих випадків бачимо як відважна і дуже нахабна є та маленька звірина.

Загально тхори живляться пташками, мишвою, щурами, ловлять рибу, бродять понад берегами рік, озер, потоків і вишуковують собі добу. Як тхір побачить рибу у воді, кидається до води, поринає і хапає дуже зручно рибу.

Тхори часто закрадаються до курників. Там нападає на першу курку з краю, задушить її й несе до своєї нори. Потім вертається знов до курника за другою куркою. Такі напади він робить по кілька разів у ночі.

У своїй норі тхір робить комору на збереження забитих звірят.

Л. Б.

Г Р И В Д О М І В Ц І

В И К Л И К. Число учасників 6 - 12.

Кожний учасник рисує 10 квадратиків сполучений зі собою. Один починає гру й каже ім'я. Його сусід має сказати інше ім'я, що починається на ту саму букву. Перший рахує до 10. Якщо другий не відповів перед 10, то замальовує свій квадратик і викликає в той сам спосіб третього з-черги, при чому каже ім'я на зовсім іншу букву. Коли 8-ий скаже ім'я перед 10, замальовує собі один квадратик і викликає слідуєчого учасника. **ВИГРАЄ** учасник, що перший замальовав всі свої квадратиків. До виклику можна вживати імена осіб, назви рік, міст України, назви країн, звірят, птахів, рослин і т.п.

Л А Н Ц Ю Ж О К. Число учасників 6 - 12.

Учасники сидять в крузі. Один починає гру й говорить якесь слово /іменник/. Його сусід на право має сказати інше слово, що починається на останню букву попереднього слова /стіл, ліс, сила.. і т.д./ Якщо другий не найшов відповідного слова, тоді третій має дати відповідь. Хто три рази не з'уміє дати відповіді, перестає брати участь в грі. Виграє той, хто залишився останній.

В цій грі можна на початку брати всі знані слова, імена й назви. Пізніше можна брати тільки певну групу слів імен людей, назви птахів, звірів, дерев, географічні назви та інше.

М І С Т А Й Р І К И.

Учасники сидять в крузі. Один починає гру й каже голосно своему сусідові з права назву ріки /Дніпро/, сусід має сказати йому назву міста положеного при названій ріці /Київ/, а учасникові каже назву іншого міста /Галич/. Отже кожний учасник гри відповідає сусідові з-ліва, а питається сусіда з-права. Якщо хтось став і не вмів назвати міста чм ріки, всі учасники рахують в голос до 10. Коли до 10 він не відповість, виходить з гри.

Р У Х О В І Г Р И - на площі або у великій залі.

С О В А. Кількість учасників 1 - 2 рої.

На краю площі рисується на землі колесо, - це гніздо сови. Один учасник гри це СОВА, всі інші метелики. Коли провідник гри скаже "ДЕНЬ" тоді всі метелики розбігаються по площі, розмахуючи раменами, немов крилами. Коли ж провідник гри скаже "НІЧ НАСТАЄ", то після першого слова всі метелики стають непорушні, в якій позі вони в той час були. Після другого слова сова вилітає на лови. Вона ходить повільно розмахуючи руками. Як тільки хтонебудь із метеликів порушиться, сова підбігає до нього, бере за руку й відводить до свого гнізда. Коли провідник гри скаже знову "ДЕНЬ" сова мусить відлетіти до свого гнізда, але вона вже тоді не може вхопити ні одного метелика. Це вже знов почали рухатися.

Провідник гри мінє пору день або ніч, кожних 10 - 15 секунд. Гра кінчається, коли сова переловить всіх метеликів, або якщо є більше число метеликів, то тільки половину.

Л О В Ц І. Кількість учасників 1 - 2 рої.

В означених місцях площі на чотирьох кінцях стоять ловці. Всі інші учасники гри є звірята. Звірята бігають вільно по площі. На знак провідника гри всі звірята затримуються на місці а кожний ловець ціляє м'яким, легким м'ячиком у звірят. Звірята тоять на місці, але можуть ухилитися від м'ячика не міняючи свого місця. Поцілений м'ячиком стає ловцем і гра продовжується.

Якщо переводимо гру в кімнаті то замість м'ячків треба мати паперові кулі з м'ятого паперу,

ШПУЛЬКИ на ШНУРОЧКУ /Гра на місці/. Кількість учасників 1-2 рої.

Учасники творять круг. Один стоїть в середині кругу. Учасники держать руки за плечима, а в руках тримають шнурок. На шнурку є на силені 3 шпульки. Учасники гри пересувають шпульки по шнурку з рук до рук, а цей хто по середині має відгадати хто має шпульку в руках. Коли відгадає то міняється місцем.

О Х О Р О Н А З А М К У. Гра м'ячем. Кількість учасників 1 - 2 рої.

Три палиці перев'язані по середині, уставлені на землі, як триніжок. На триніжку стоїть великим м'яч - це ЗАМОК. Коло замку стоїть сторож. Довкола замку є нарисоване велике колесо на землі. За колесом стоять всі учасники гри. Учасники мають м'яч. Передаючи м'яч з рук до рук стараються виминути сторожа й поцілити замок. Сторож відбиває м'яча, щоб охоронити замок. Хто розіб'є замок /переверне триніжок/ стає сторожем.

З А Г А Д К И

Коли прийде зима, прикриве землю білим накривалом, закує ріки й озера в ледяні окупи, то нам напевно буде легко відгадати цих кілька загадок.

- 1/. Біжуть два пси, позадирали носи; біжуть, біжуть, один одного ніколи не переженуть.
- 2/ Біла верета все поле закрила.
- 3/ В зимі працюють, - в літі відпочивають.
- 4/ В осені родиться, на весну вмирає, своїм тілом землю в зимі огріває.

- 5/ Вікна малював, води закував, ще й пік людське тіло,
Прийшло тепло, майстра спекло, його працю з'їло.
- 6/ Летять пташки, хоч і без крил, сідають на дерево, хоча і без ніг,
безногий звір ходить і без рота їх з'їдає.
- 7/ Прийшла біла пані із сивеньким паном, всі поля закрила біленьким
жупаном.
- 8/ Сивий віл випив води цілий діл.
- 9/ Сивий дід із сивою бородою заворожив усі ріки із водою.
- 10/ В воді не тоне, в вогні не горить.
- 11/ Я старий дідусь, до моста берусь, хоч сокири не маю, та про те
не дбаю.
- 12/ Як написати трьома буквами: з а м е р з л а в о д а ?
- 13/ Живе - лежить, умре - побіжить.
- 14/ На дворі горю, в хаті водою,
- 15/ В день вікно розбите, а в ночі вставлене.
- 16/ Сама вода а по воді плаває.

- 1/ сани, 2/ сніг, 3/ сани, 4/ сніг, 5/ мороз, 6/ сніг і сонце,
- 7/ зима й мороз, 8/ мороз, 9/ мороз, 10/ лід, 11/ мороз, 12/ лід,
- 13/ сніг, 14/ сніг, 15/ лід в ополонці, 16/ лід.

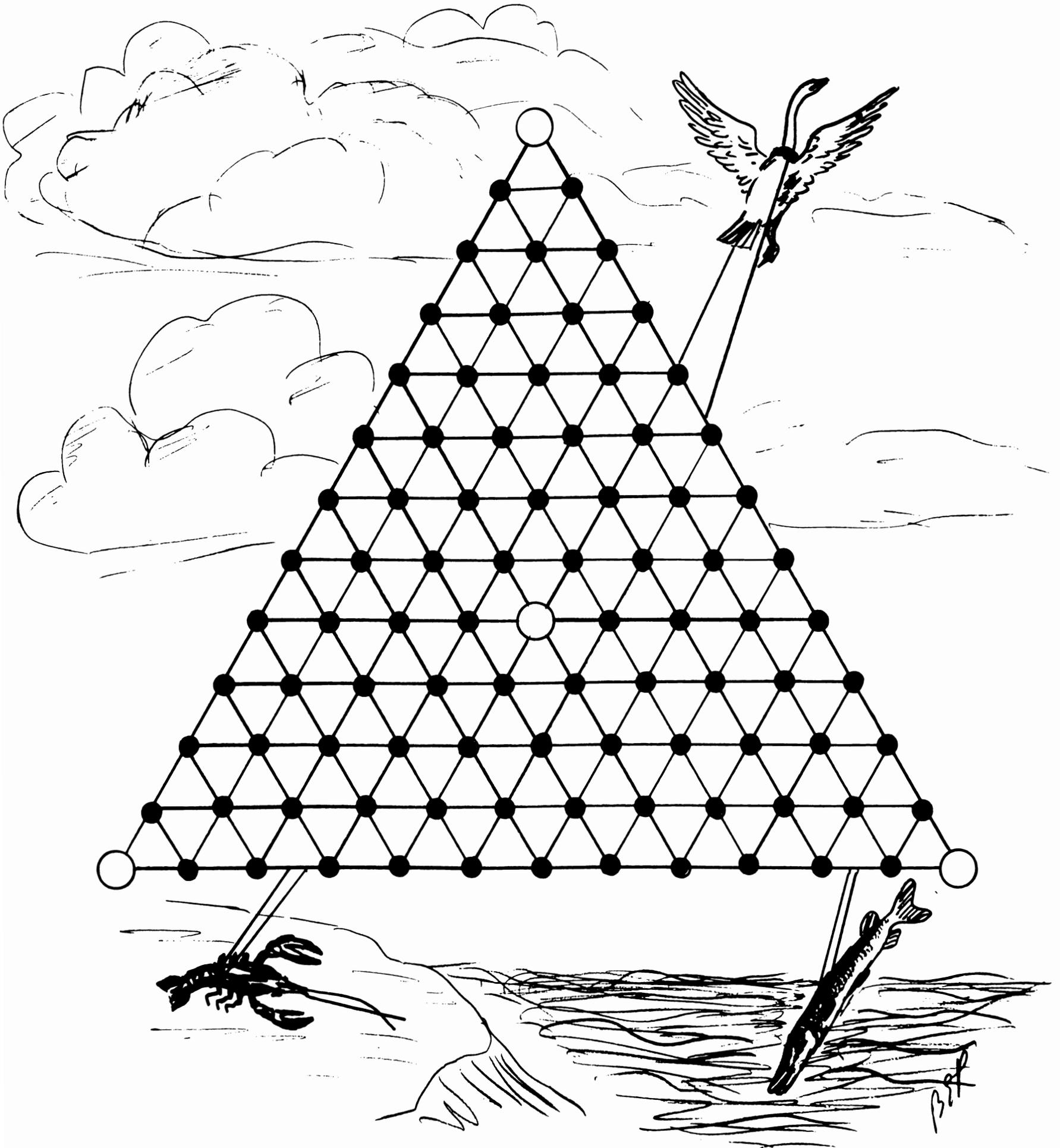
Г Р А " Л Е Б І Д Ь , Ш У К А і Р А К

Найперше читаємо уважно казку, щоб запізнатися із дивними мандрівни-
ками. Вілтак беремо кусень картону розмірами 30x40 сантиметрів /1x
1 і пів цаля/ та рисуємо на ньому поле до гри. Розмальовуємо поле
коліровими олівцями так, щоб лебідь був на тлі ясно-синього неба,
рак на тлі зеленої трави, а шука на тлі темно-синьої води. На са-
мій середині поля гри, ставимо предмет, що представляє віз. Це може
бути камінчик, горішок, лущинка з волоського горіха /буде зовсім
подібна до воза/ або щонебудь інше.

До гри потрібно комплет д о м і н о від 0 до 6. Забираємо геть
з комплету доміна, а саме: 5-5, 5-6, 6-6. Інші доміна перевертаємо
й добре вимішуємо. До гри потрібно 3-ох гравців. Один це ЛЕБІДЬ, дру-
гий це ШУКА, а третій - це РАК. Гравці по черзі витягають по одному
доміні й читають на скільки кроків /цебо від колісця до коліс-
ця по лінії/ мають потягнути віз у своєму напрямі.

Лебідь тягне віз у свою сторону, тобто до гори, тоді коли на одній
половині доміна є 6 або 6. Тоді він тягне віз на 4 або 6 кроків у
гору. Коли лебідь обернув доміно і не знайшов ні 4 ні 6, стоїть на
місці. Шука тягне віз у свою сторону, тобто до води тоді, коли на
одній половині доміна є 2,3 або 4. Тоді вона тягне віз на 2,3 або
4 кроки до води. Коли шука відвернула доміно і не знайшла ані 2,
ні 3, ні 4, мусить стояти на місці.

Рак тягне віз у свій бік, тобто на беріг постійно. Але він робить
або 1 крок вперед, або 2, ніколи більше. Він робить один крок ко-
ли на доміні більше число є непаристе наприклад: 2-5, 1-3, а два

а д в а кроки, коли більше число є паристе /наприклад: 1-4,4-6, 3-4/.

Коли відвернули вже всі доміна, перевертаємо їх знову, добре вимішуємо та продовжуємо гру. В и г р а є той, хто потягнув віз до себе - отже: чи то в хмари /лебідь/, чи то в воду /щука/, чи то на беріг /рак/, в останнє колісцячко поля гри.

До цієї гри можна також вживати к у б и к, що має на кожному із 6 боків одно з чисел від 1 - 6. Лебідь кидає кубик і тягне віз, коли кубик покаже 6 або 6.

Відтак щука кидає і тягн віз у свою сторону стільки кроків скільки покаже кубик: 1 або 2, або 3, або 4.

Рак кидає кубик і посувається один крок, якщо куби покаже непаристе число /1,3,5/, а якщо кубик показує паристе число /2,4,6/ рак посувається д в а кроки.

=====
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
=====

ЯК ЗЛОЖИТИ М'Я Ч И К із ПАПЕРУ

Беремо квадратну картку паперу довільної величини. Згинаємо вздовж черткованих ліній - рис.1.

Згинаємо картку вдвоє, за черткованою лінією так, щоб буква А була коли букви Б - рис.2.

Відтак загинаємо трикутник БГВ та АГБ - рис.3, - в середину трикутника АБВ - рис 4.

Зложений папір вглядає як на рис.5.

Загинаємо ріжок В по черткованій лінії до ріжка Б, ріжок А загинаємо так само - рис.6.

Загинаємо ріжки Р і Р до середини - рис.6 та 7. Кінчики картки, що відхиляються М і Н, загинаємо в долину та всуваємо в кишеньки, що їх показують стрілки на рис.7. Ці кінчики мусять зовсім заховатися в кишеньки. Відтак притискаємо зверху, щоб не висунулися - рис.8.

Відтак обертаємо папір на другий бік і повторюємо те саме - рис. 5,6,7,8, та дістаємо вигляд паперу, як на рис. 9.

Загинаємо горішній кінець по черткованій лінії і розгинаємо, - рис.9. Коли подуємо в напрямі стрілки, то дістанемо пареровий м'я ч и к. Коли зробимо малий паперовий м'ячик, то можемо його обклеїти зрібним чи золотим папером, тоді він може служити за прикрасу на ялинку.

Коли ж випхаємо цей м'ячик кусочками паперу і заклеїмо клейкою тасьмою, будемо мати правдивий м'ячик, яким безпечно можна бавитися в домівці, бо такий м'ячик не зробить жодної шкоди.

КОНФЕРЕНЦІЯ ГНІЗДОВИХ У.П.Н.

з теренів США і Канади, що відбулася в днях 4, 5 і 6 квітня 1958 р. в Б о ф а л о, ухвалила с т в е р д ж е н н я, що були вислані окремим письмом до всіх пластових осередків. З огляду на це, що ті ствердження дуже важні й треба, щоб в с і новацькі виховники й виховниці з ними основно познайомилися повторюємо їх зміст.

Ствердження Конференції Гніздових УПН США й Канади 4-5-6 квітня 1958

1/. Конференція висловлює свою радість, що праця серед новацтва в Пласті має свою безпереривну тяглість і традицію. Вагу цього відчують особливо сьогоднішні члени Новацької Кадри.

2/. Майбутність Пласту залежатиме у великій мірі від доброго стану УПН. Тому звертається увагу новацьким виховникам, щоб як найбайлівіше зберігали українську атмосферу серед пластового новацтва, щоб вповні була приміювана пластова метода праці у роях та гніздах.

3/. Конференція звертається до ГПБулави та КПСтаршини, щоб у своїй праці особливе багато уваги приділили вони справі розбудови та піднесення рівня шкіл українознавства початкового та середнього типів, щоб у співпраці з батьками пластової молоді, постійно переатерігати необхідність посилення дітей до українських шкіл та тісної співпраці батьків із ними.

У Станицях утворити окреме діловодство координатора праці Пласту з Рідними Школами.

Звертається увагу виховників, щоб слідкували за переведенням у життя вимоги проб УПН, тобто вимоги доброго успіху в науці. Неуспіх в українській школі є достатньою причиною до примусової відпустки з Пласту.

З огляду на те, що серед учительства Рідних Шкіл майже немає молодого нарібку, заохочується пластових виховниць та виховників, аби вибирали собі вчительську професію та щоб тим способом вони могли колись стати й учителями в українських школах.

4/. Здаючи собі справу з ваги книжки та преси в роботі з новацтвом учасники конференції уважають за необхідне перевести в життя:

а/обов'язкову передплату "ГОТУЙСЬ" серед новацтва, комплетування його рідників у новацьких домашніх бібліотечках, допильновування читання українських книжок і журналів новацтвом та переведення у життя засади - кожний новак/-чка/ повинні прочитати принайменше 10 українських книжок, відповідних їх вікові на рік.

б/ з'обов'язати Гніздових допильновувати у своїх осередках зібрання всіх дотепер виданих допоміжних матеріалів для новацьких виховників у підручних б і б л і о т е к а х при Ланках Новацьких Виховників чи гуртках КВ та подбати, щоб всі виховники з ними матеріалами познайомилися і їх використовували у праці. Візвати всіх новацьких виховників/-иці/ підтримувати співробітництвом свій журнал "ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ".

5/. Конференція підкреслює велику вагу вишкільних курсів для братчиків і сестричок, зокрема є корисні найчастіші зустрічі гніздових на таборах та відправах.

6/. Учасники підкреслюють велику роль Гніздових у вишколі виховників у кошах за час їхньої праці в роях. Гніздові у першій мірі є відповідальними за те, щоб молоді виховники новацтва мали відповідну українську освіту.

7/. Часто помічається непоінформованість кошових що до новацьких проблем. Тому доцільно перевести для них відповідний інструктаж.

8/. Конференція уважає, що справі новаків-самітників у нас не приділюється належної уваги. На цьому відтинку повинні більше активізуватися Крайові Пластові Проводи й окремі осередки.

9/. Щоб працю з новацтвом поглибити й оживити треба, щоб виховники дбали про урізноманітнення форм праці з дітьми. Особливе це відноситься до сходин та новацьких імпрез. Сходини можна урізноріднити і щодо місця їх відбування і щодо програми та способу її переведення. Новацькі імпрези повинні влаштовуватись окремо від загально-пластових. Тільки деякі з них, що мають відповідну програму, доцільно відбувати разом з новацтвом.

У "Тижні Пласту" повинна бути новацька програма, ще-краще, коли б був один день в цьому тижні присвячений новацтву.